

ek

FRANCK

FRANCK
NEMESITI
TESZI ÉS
DENKOR
SÜLÉSNEK
ND!

Előtt ismertette
célijait. A keres-
utazik Moszkvába.
ország gazdasági
forgalom növelése-
egyezmény alap-
millió francia frank
Franciaországban, de
hogy ez az összeg
miniszter december

és szerint a mar-
gesbesült Georges
lésebből.

kell fegyverkeznie
országban?

Gübbels bírodal-
er tegnap Stettin-
melynek során azt
kijelentést tette,
a háború megaka-
n szüksége hedse-
nem fog addig
g a német egyen-
smert gyakorlati

Tegnap este mint
ort újabb jugosz-
relt meg a Nagy-
idejében szétszór-
tetés alkalmával
tént.

sziknek

emzeti szocializmus
A párt egyelőre
eregg hajthatatlan
(Rador). A Daily
ald Pál jugoszláv
közösségén
nök mérsékelt
Jugoszláviát,
eg a Népszövetség
totta szükségesnek
t Simon Genfben
ogy a Népszövetség
tszagságát küldjön ki,
n már terjeszse elő

hírei. A kolozsvári
dr Rachel Klom-
anger tartanak elő-
Szombaton, 8-án
hanuka-estet rendez-
együttesen. Azt est-
nán ismertetni fog-

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 100
9-77.

urati

Taxa postalá
plátite in num
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Elir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányászi zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmentelen
leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Maros
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő HÁ-
szegi Ernő, Strada Matei Mile 4

Kedd, 1934. dec. 4.

5695. EV. XVII. ÉVF.
KISZLEV 27 272. SZÁM.

Ahogy a hazafiasságot kiélemlik...

Sok furcsaság történik ezen a világon.
Az emberek általában azt találják furcsá-
nak, ami elüt a megszokott észszerűségtől
és elfogadott normáktól.

Vannak azonban dolgok, melyek logikát-
lan és szabálytalan voltak ellenére is meg-
szokottá válnak. Vannak dolgok, melyek a
népek és az emberek többségének életében
furcsának tűnnek, de az emberek egy bi-
zonyos kis csoportjának életében mindennapi
megszokottágot jelentenek.

Mit szólna a világ ahhoz, ami Prágában
és Bécsben történt, ha a minapi tüntetéseik-
ben más népi közösségnek jutott volna osz-
tályrésül az a szerep, ami a zsidónak
jutott?

Prágában németek ellen tüntettek a csehek
és — a zsidó népház, a prágai Beth-am
ablakait verték be, majd több zsidó üzlet és
kávéház ablakait zúzták össze.

Bécsben a német ifjuság tüntetett a cse-
hek ellen — mintegy válaszképpen — és a
zsidók fejét, a zsidó házak és üzletek abla-
kait ostromolták meg.

Igazán nem mondható logikusnak és sza-
bályosnak ez az eseményláncolat. Mégsem
jelent újdonságot. Sőt...

Hogy mi közik van a zsidóknak a néme-
tek és a csehek közötti konfliktushoz, a né-
metek és a csehek egymás elleni tüntetésé-
hez, — ezt senki sem tudná megmondani.
Legkevésbé csak a bátor patriota ifjak, akik
a német, illetve a cseh nemzeti öntudat je-
gyében zsidó ablakokat és zsidó fejeket ver-
tek be.

Ígsem rendkívüli és szokatlan jelenség,
amikor németek és csehek egymásra
lik a botokat, — a botok zsidó fejeken
annak össze.

az emberek azért is, mert ehhez igazán nem
kell nagy bátorság és hősiesség, ezzel szem-
ben ki lehet érdemelni a hazafiasság és nem-
zeti büszkeség elismerését.

Teljes megelégedéssel...

A fegyverkereskedelemben kiküldött
amerikai szenátusi vizsgálóbizottság előtt
szencziácós vallomások készülnek elhangzani.
Szenziácós tartalmuknál fogva, de nem
meglepőek tárgyi vonatkozásai.

A tanúk állítják azt óhajtik bizonyítani,
hogy Amerika és Európa néhány nehézipa-
rosa volt az, akinek sikerült kátyuba rekesz-
teni az egész leszerelési konferenciát és le-
szerelés helyett a felfegyverzés ürületét sza-
badítani a világra.

A világ közvéleménye bizonyos teljes me-
elégedéssel fogja fogadni ezeket a leleplez-
éseket, amelyek éppoly szenziácósak, mint
amennyire híján vannak a rendkívüliség-
nek.

A közvélemény teljes megelégedéssel fogja
megragadni az alkalmat az ismételt felhábo-
rodásra, természetesen anélkül, hogy ennek
a felháborodásnak súlyosabb következményei
lennének.

Nem lesznek pedig súlyosabb következmé-
nyei azért, mert a közvélemény felháboro-
dása csak a fegyvergyárosokra fog kiterjed-
ni s teljesen mellőzni fogja azt a felhábo-
rót, amelynek leghatásosabban és legelső-
sorban a leszerelési konferencia vezetői és
delegátusai ellen kellene megnyilvánulnia.

A fegyvergyárosok ugyanis — legyünk ez-
uttal tárgyilagossak — nem egyedül bűn-
ösök abban, hogy a világot egy újabb borzal-
mas vérontás lehetőségének lejtőjére taszít-
ták.

A megvesztegetéshez ugyanis két személy
szükséges: az, akit megvesztegetnek és az,
aki megveszteget.

Ha a leszerelési konferencia elnökségében
és delegátusai között csupa becsület és
megközelíthetetlen emberek ültek volna, ak-
kor a fegyvergyárosok megvesztegetése és
a megvesztegetésből eredő szabotázs hatá-
sátalan maradt volna.

Hogy nem maradt hatástalan, az ennesak
a fegyvergyárosok, hanem elsősorban a lesze-
relési delegátusok bűne.

A leszerelési konferencia csődje, amely fő-
leg a fegyvergyárosokat tölti el teljes me-
elégedéssel, egyéb társadalmi kasztkónál is
kiváltotta a teljes megelégedésnek egy bi-

Most már nyitlan Maniut vádolja 70 millió panamával a Skoda-ügy előadója

Popovici tábornok a hadsereg nevében megvédte Maniut és a volt miniszter-
elnök érdemeit méltatta. Dinu Bratianu azt követeli, hogy a Skoda-ügyben
megvádolt politikusok vonuljanak vissza a közéleti szerepléstől

(Bucuresti-Bukarest, december 3.) A
Skoda-bizottság ülést tartott. Az első felszólá-
ló Aurel Bentoiu eladta volt, aki jelen-
tette, hogy a jelentés állításait tárgyi bizo-
nyítékok támasztják alá.

— Teljes egészében fenntartom jelentése-
met — mondotta — és semmit nem vagyok
hajlandó változtatni rajta.

Tilica Ioanid szólt fel ezután. Szerinte a
jelentésben foglalt bizonyítékok igazolják,
miszerint a Skoda-szerződés megkötésénél
a közbenjárások megtörténtek és egyes érde-
keltek bűnössége éppen úgy bebizonyosodott,
mint ahogy kétségtelenül az is, hogy a
Skoda-szerződés megkötésénél az államot.
Ő a maga részéről az összegyűjtött bizonyí-
tékok alapján megállapítja, hogy

Maniu közvetlenül befolyt a szerződés
összes feltételeinek megállapításánál.

Ha tehát létezik felelősség, úgy az elsősor-
ban Maniura háramlík. A Bentoiu-féle jelen-
tésnek ezt a konklúzióját nem lehet figyel-
men kívül hagyni és éppen így Boila Romu-
lus vétkességét sem, akit súlyos konkrét és
egybehangzó vádak alapján kijárással véd-
tek meg. A bizottság előtt bizonyított tényekre
támaszkodva, azt a meggyőződését hangoz-
tatja, hogy ebből az ügyből Maniu szemé-
lyét semmiesetre sem lehet kivonni. A
Boila és Rademacher közötti szerződésből
nyilvánvaló, hogy a hetvenmillió lejes köl-
csón a kijárási díja, ami Maniu vagyonának
meg nem engedett növelését jelenti. Maniu
bányái semmit sem érnek és semmiesetre
sem lehetnek 70 millió lejes kölcsön gar-
anciái. Bentoiu véleménye szerint is, a 70
millióból Maniu Gyula adósságait fizették
ki. Miután ő a Skoda-szerződés szerzője és a
bányák tulajdonosa, Boila is csak az ő nevé-
ben járhatott el. Ami Popovici felelősségre
vonását illeti, Ioanid azt a véleményét fejezi
ki, hogy ez már túlhaladja a vizsgálóbizotti-
ság ügykörét, mert a bizottságnak csak a

szerződés létrejöttének körülményeit van
joga kivizsgálni. Ioanid, aki Goga Octavian
pártjának tagja, megszavazza Bentoiu jelen-
tését.

Popovici tábornok a következő felszólaló,
aki megállapítja, hogy a szakértői vizsgálat
helyett a Skoda-ügybe politikát keverték be.
Maniu mindig érdeklődést tanúsított a ro-
mán hadsereg felszerelése iránt. Ő volt az
egyetlen, aki nemzetvédelmi tanács minden
ülésén sürgette, hogy a hadianyagot, ameny-
nyire csak lehetséges, Romániában gyártsák
és rendeljék. Ez a magyarázata annak,
hogy Maniut katonai körökben mindig meg-
különböztetett tiszteletben részesítették.

(Bucuresti-Bukarest, december 3. Az Uj
Kelet tudósítójától.) Titulescu a tegnap reg-
gel fogadta Comnen és Guranescu meghatal-
mazott minisztereket. Délután a külügymi-
nister lakásán Tatarescu, Slavescu, Mano-
lescu-Strunga, Dumitrescu bankkormányzó
és Savel Radulescu folytattak megbeszélést.
Délután még Maniuval tanácskozott a kül-
ügyminiszter, majd 10 órakor megjelent
Osztrowski szovjetkövét és fél utánig el-
húzódo megbeszélést folytattak.

„ Vonuljanak vissza a Skoda-ügy-
be belekevert politikusok a közélet-
ből...”

Bucuresti-Bukarest, dec. 3. A Curenul
közli a következőket: A liberális párt teg-
nap Pitestiben megtartott gyűlésen Dinu
Bratianu pártelnök beszédet tartott, foglal-
kozott a Skoda-üggyel és a nemzeti parasz-
tpárti korrupcióval telített rezsimmel. Nem
lehet tünni — mondta a pártelnök — a Sko-
da ügybe belekeveredett, megvesztegetett
politikusok büntetlenségét. Követelte, hogy
vonuljanak vissza a közéletből ezek a sze-
mélyek, mint ahogy Franciaországban is
Raoul Peret volt miniszterelnök, levon-
ta az összes konzekvenciákat, mert beleke-
veredett egy család bankbukási botrányba.

zonyos, nem is egészen szerény fokát.

Mint olvassuk, az egyik svédországi fegy-
vergyár olyan új típusú ágyut állított elő,
mely a svéd vezérkari tisztek körében teljes
megelégedést váltott ki.

A svéd tábornokok, épp úgy, mint többi
kollégáik, nem hiába megelégedettek.

Az új típusú ágyu hét és félkilométeres
körzetben a legmagasabb foku pusztításra
képes s olyan írtást tud rendezni a katonák
szói között, amilyenre eddig még nem volt
példa a háború mészárlások történetében.

A teljes megelégedés tehát a svéd tábor-
okok részéről épp olyan indokolt, mint a fegy-
vergyárosok, vagy pedig az amerikai közvé-
lemény részéről, amely szintén teljes me-
elégedéssel fogja tudomásul venni a fegyver-
kereskedelemben machinációinak botrányokban
gazdag leleplezéseit.

Most már csak az a fő, hogy a háborúba
kényszerülő népek apraja, nagya, örege és
fiatalja is teljes megelégedéssel vegye tulo-
mással, ha út az újabb világborzalom órája.

Még egy zsidó bűn

A horribilis egyetemi tandíjak ügyében ál-
landó intervenciók történnek az egyetemek
szénátusainál.

Az intervenciók azonban meddőek: az ál-
landó olyan kevés támogatásban részesíti az
egyetemeket, hogy azok kénytelenek a tandí-
jakat felszólalni és a diákság rovására te-
remteni elő a költségvetésükhöz szükséges
összegeket.

Kétségtelenül hiba, hogy az állam nem
tudja egyetemeit kellőképpen támogatni.
Nemcsak a készülődő intellektuel-generáció
szempontjából, de azért is, mert az egyetem
a tudományos kutatás első fóruma és az
anyagi nélkülözést így is az ország tudomá-
nyos élete sanyli meg.

Arról azonban, hogy az állam nem támo-
gathatja kellőképpen az egyetemeket, legke-
vésebbé a zsidók tehetnek.

A zsidók ugyanis — megbízható statisztí-
kák szerint — a legtöbb adót fizetik az or-
szág összes nemzetiségei közül.

Amióta rendszer lett az Romániában,
hogy a város adozzon a falunak, a városok-
ban élő nagy zsidó tömegek izzadják ki az
állami költségvetés jelentékeny részét.

zsidó...
...oen.

A demagógia sohasem szűkölködött érvek-
ben. Most az az érv született meg, hogy a
tandíjak felszólása a zsidók malmára haj-
tja a vizet, mert a szegény román diák nem
tudja megfizetni az illetéket, de a „gazdag”
zsidó igen és így természetesen a zsidók
kerülnek többségbe az egyetemeken.

Ez a demagógia természetesen nem veszi
figyelembe, hogy a „gazdag” zsidó diákok
száma évről-évre csökken és ennek ellenére
az idén, a numerus claususnál is szigorúbb
rendszerrel utasították el az egyetemekről
az első évre jelentkező zsidó diákokat.

Hogy mégis antiszemita agitáció lett a
magas tandíjakból, az kétségtelenül ennek a
fantasztikusnak beteg kornak az eredménye.

VILÁG TUKRE

A világ aranykészlete

Kevesen tudják, hogy a világgazdaság
egyik legfontosabb tényezőjéből az aranyból
— amely egyuttal a gazdasági körforgás ér-
tékmérője és az árak szabályozója — milyen
hatalmas mennyiségek léteznek és mekkora
mennyiségek kerülnek állandóan a bányák
mélyéből és az egyes aranytartalmú folyók-
ból felszínre.

Amikor aranyról van szó, az ember nemi-
csak arra a nemes fémre gondol, amely ezer-
féle alakban közközben forog. Nemcsak arany
gyűrűkre, órákra, aranyfogakra, ékszerekre
— festészeti célokat szolgáló aranyra. Mind-
ezeknek általában nincs is gazdaságpolitikai
szerepük. Jóval nagyobb a jelentősége ebből
a szempontból a magántulajdonban lévő rejt-
ett arany, amely sajátosképpen nem
azokban az országokban van nagy bőségben,
ahol a nemzeti bankok trezorjaiban kevés
az arany, hanem ellenkezőleg ott, ahol az
állam valósággal dúsul az aranyban. Az
aranyhalmozás az utóbbi években leginkább
Franciaországban és Hollandiában dühön-
gött, szinte járványszerűen. A paraszток az
aranyat kertjeikben, a ház külsőbékének desz-
kái alá, a fák tövében, az erdőben rejtették
el és ilyen módon vonták ki az aranyat az
ország gazdasági körforgásából.

Ennek ellenére az aranyank sem belső,
sem valutáris értéke nem csökkent és nem
emelkedett ebben a két országban. Ami nyul-
ván annak a jele, hogy gazdasági jelentősé-
ge csakis annak az aranyank van, amelyet
a hivatalos pénz fedeztetére és a valuta sza-
bályozására tartogatnak az állami bankok
trezorjaiban.

A Banque de France ezidőszent a teg-
ujabb kimutatások szerint 560 milliárd lej
értékű aranyat őriz. Az Egyesült Államok
aranykészletei 800 milliárd lejre rugnak. A
mágnés, ami a varázslatos nemes fémek oda-
vonta Párizsba és Newyorkba, kétségtelenül
a háború és a békeszerződés volt. Financiai
nyertese a háborúban Amerika, amely a had
viselő államok számára rengeteg háborús
szállításokat végzett és ennek következté-
ben sok arany ömlött Amerikába. Az elsze-
gényedett európai államoknak Amerika fo-
lyósított nagy kölcsönöket, ami szintén
aranykamatot hozott. Aztán Európa ipara
számára az Egyesült Államok gazdasága
nyersanyagot szállított és ezért is arannyal
kellett fizetni.

Franciaország aranyát főleg takarékos-
gi politikájának, kedvező külkereskedelmé-
nek és reparációs jövedelmének köszönheti.

Érdekes, hogy a két aranyban gazdag or-
szágban Amerikában és Franciaországban
a valuták egésze sajátos és különös utakon
fejlődtek. Amerika hatalmas aranykészlete
ellenére a dollár 190 lej értékűről lecsökken-
tette 100 lejre. (Ma a lej gyöngyülése követ-
keztében a dollár 130—140-en áll). Fran-
ciaország ezzel szemben ragaszkodik a frank
stabilizálásához, amely ma is hat és fél-hét
lejen áll. Ebből is látszik, hogy az arany
kincsnek és a valutának praktikusán alig
van köze egymáshoz.

Az USA és Franciaország után következ-
nek a többi aranyországok. Nagybritanniá-
nak aranyállománya ezidőszent százhatvan
milliárd értékű lej. Ebben az országban is a
sterling az egykor 1100 lejről lement 500
lejre. Svájc, Hollandia, Belgium és Itália
aranykészlete 60—60 milliárd lej. Svájcban
és Hollandiában például a forgalomban lévő
bankjegyek ugyszólván teljesen le vannak
fedezve arannyal.

Az arany állandó vándoruton van. Nem
egy aranyrud, amelyet az utóbbi években
valamelyik modern óceánközösön vittek
Amerikába, egykor ugyanezen az uton, de
fordított irányban kicsiny spanyol vitorláson
tette meg útját. Amerika fölfedezése után
az arany vándorlása keleti irányt vett, most
azonban az arany Európából is Amerikába
áramlik.

Ez a vándorlás ma sem szünetel. Éppen az
elmúlt hetekben az amerikai aranykészletek
szokatlanul nagy arányban emelkedtek. A
legtöbb arany Franciaország, Belgium,
Hollandia és Olaszország küldik Amerikába,
ahol a nagy aranyvásárlások mellett az
aranytermelést is fokozzák. Soha annyi ara-

nyat nem bányásztak azelőtt az amerikai aranytelepeken, mint az utóbbi hónapokban.

Az orosz szovjetuniót is erősen foglalkoztatja az arany intenzív kitermelése. A legújabb jelentések szerint a szovjet aranyiparában 150 ezer munkást foglalkoztatnak és azt remélik, hogy a jövő évben 150 tonna aranyat fognak kitermelni. Ez természetesen hozzávetőlegesen sem közelíti meg azokat az aranytömegeket, amik a Banque de France trezóriájában Párizsban vannak le-

raktározva. Itt nem kevesebb, mint 5000 tonna arany hever. Harminc méter mélységben a Rue de la Brillière alatt, hatalmas cement helyiségekben őrzik katonák a nagy kincset, amelynek biztonságára a legkülönbözőbb fegyvernemek katonaságait rendelték ki. — Az aranyraktár mellett nagy éléskamra áll, benne hónapokra elegendő élelem, hogy egy hosszabb ideig tartó ostrom esetén, még ha körülzárják is a kincses raktárt, az őrség tartani tudja a fölszabadt sereg megérkezéséig.

„Semmi sem terjed a világon oly gyorsan, mint a gyűlölet...”

Dr. Olsvanger és dr. Rachel Klompus megkapó beszédei a nagyszabású kolozsvári K. H.-mitingen

(Cluj-Kolozsvár, december 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este 9 órakor hatalmas közönség gyűlt egybe a kolozsvári új iparkamara dísztermében, hogy meghallgassa a Keren Hajeszod illusztris palesztinai delegátusait. A nagyszabású mitinget dr. Balázs Endre, a Yewisch Agency erdélyi tagozatának elnöke nyitotta meg rövid németnyelvű beszéddel. Rámutatott a palesztinai országépítés nagy eredményeire és azoknak jelentőségére, majd üdvözölte az illusztris vendégeket: Dr. Rachel Klompust és dr. Imánuel Olsvanger.

Dr. Rachel Klompus beszéde

Ezután dr. Rachel Klompus emelkedett szólásra. Rövid, megkapó beszédében többek között a következőket mondotta:

— Ma chanuka van, a zsidó szabadság ünnepe. Amikor itt állok önök előtt, gondolataim odaszállnak Telavivba és eszembe jut, mi történik ma este abban a szép zsidó városban. Arra gondolok, hogyan ünneplik ott a nemzeti önfelszabadítás emléknapját. Chanuka első napján a város legmagasabb pontján, a viztorony tetején hatalmas lángoló menora világít. Zsidó gyermekek ezrei vonulnak fel égő gyertyákkal a kezükben. Ezek a tüzek a szabadság lángjai. Más ez a chanuka, mint amit a Galut gyermekei ismernek. Telavivban a lángok fénye mellett felteszik a kérdést: hogyan volt akkor régen és hogyan van ma? Hisz annyira hasonlítanak az akkori események a mai időkhez. Ma zsufolva jönnek a hajók a palesztinai kikötőkbe. Nem úgy, mint évekkel ezelőtt, amikor csak az eszmeisértől fűtött, lelkes uttorók kis csapatai szállottak partra.

Akkor az idealisták jöttek — ma a zsidó nép jön.

De minden hajóval ma is jönnek az idealista csapatok, az átrégeteződő és új életet teremtő zsidók, az uttorók chaluucok.

— Ezek az uttorók a holnap zálogai és ezekre épül a nép jövője. Sok tüke és sok

ember jön ma Palesztinába, mégis tele vagyunk súlyos problémákkal. A legsúlyosabb kérdésünk a mezőgazdaság, mert csak a városi és a mezőgazdasági fejlődés egységes aránya biztosítja a zsidó Palesztina jövőjét. Adja isten, hogy még sok nagy és szép várost építsünk Palesztinában, de ha a föld nem a miénk és a mezőgazdaság szétes bázisát nem sikerül kiépítenünk, akkor nem vagyunk Erec Jiszráélban és akkor Erec Jiszráél nem a miénk. Óriási lehetőségek állnak előttünk az országban. Ha még csak 5—10 évig bírjuk a megfeszített munkát, a minden erőt latbavető harcot és építést ezen idő alatt a hajdani álom teljes valóság lesz.

Olsvanger szövege

Nagy érdeklődés közepette dr. Imánuel Olsvanger tartotta meg ezután magas szárnyalású beszédét.

— Nem hiszem, hogy a cionista eszme csak arravaló, hogy nekünk segítsen. Nem hiszem, hogy egy eszme, mely évezredekben át élt, csak arra volna jó, hogy nekem, aki holnap már nem leszek az élők között, segítsen. Fordítva van; én, a mulandó rendeltettem arra, hogy az eszmét előbbre vigyem. A történelemben két tényező áll egymással szemben: ez eszme és az érdek. Az eszmét mindig csak egy kis kör hordozza és viszi előbbre azoknak a gunyoros mosolya mellett, akik az érdekszférájából szemlélődnek. Vannak azonban ritka pillanatok a történelemben, amikor az érdek és az eszme vonala egybeesik és az érdekhajhászok is kénytelenek akarva-nemakarva az eszme irányában haladni és előbbrevinni azt.

— A zsidó élet egyik jellegzetessége: ha a zsidó sors orolapján féltizenkettőre jár a mákus, akkor már késő van. Ez volt a német zsidók tragédiája is, akik nem vették észre, hogy féltizenkettőre jár az óra és szörnyű reggelre ébredtek.

— Semmisen vándorol oly gyorsan, mint a gyűlölet. Vizum és utlevél nélkül terjed és bárhol áll meg, nyomban állampolgárságot

SELECT MOZGO Altalános közönségre!

Szívek melódiája

Feladhatatlan Schubert-film. főszerepekben:
MARTHA EGGERTH és HANS JÁRAY

nyer. Vajha Isten keze volna oly gyors és Istennek volna annyi követője, mint a sá-tánnak.

Olsvanger ezután ragyogó képet festett a palesztinai zsidó életről, az ottani teremtő munkáról, majd befejezésül a következőket mondotta:

— A zsidó életben először jön a felhívás, azután a figyelmeztetés és ha ez sem segít, jön a fenyegetés, de ez már nem tőlünk, hanem másoktól. Izrael népe történelmi életének talán legnagyobb feladata előtt áll most. A szétszort nép össze kell, hogy fogja erőit egy új zsidóság és egy új zsidó élet megteremtésének szolgálatában. A zsidóságban még élnek azok a szellemi erők, melyek az igazság útjait világították meg már ezred-évekkel ezelőtt és én hiszem: holnap egy félig elpusztult világba fogjuk bekapartolni az emberiséget megváltó gondolatot.

Dr Fischer József beszéde

Ezután dr Fischer József emelkedett szólásra. Nagyhatású beszédében rámutatott a Keren Hajeszod teljesítményeire és azokra a mulasztásokra, amelyeket a zsidó nép az elmúlt évek során követett el önmagával és a palesztinai építő munkával szemben. Kegyeletes szavakban emlékezett meg Chájim Náchmán Biálíkról és Rotschild báróról, a zsidó nemzeti mozgalom nemrég elhunyt nagyjairól. A kegyeletes szavakat állva hallgatta végig a közönség. Dr Fischer József ezután a palesztinai delegátusok munkájának támogatására és a nemzeti építőmunkával szembeni kötelezettségek teljesítésére hívta fel Kolozsvár zsidóságát.

Az impozáns miting dr Balázs Endre zárószavaival és a Hatikvah, valamint a Tech-zakna hangjaival ért véget.

Meggyilkolták Leningrádban az orosz kommunistapárt vezértitkárát

Osszeesküvést sejtene a gyilkosság mögött. A vörös hadsereg tiz tisztjét kivégezték

Moszkva, december 3. A leningrádi szovjetkormányzatban meggyilkolták Kirovot, a kommunistapárt vezértitkárát. A gyilkost letartóztatták. Neve: Nicolaew Leonidas Vaszilievics, 1904-ben született és tisztviselője volt a leningrádi munkás- és paraszt vezérfelügyelőségnek.

Moszkvai jelentés szerint összeesküvést sejtene a Leningrádban meggyilkolt Kirov szovjetvezető megölése körül. A gyilkos a kommunistapárt tagja, de a tit-

kos munkásellenzék exponensének tekintik. A meggyilkolt Kirovot államköltségem temetik el.

Londonban úgy hírlik, hogy Kirov leningrádi meggyilkolásával kapcsolatban a vörös hadsereg tiz tisztjét halálra ítélték és már ki is végezték. A GPU ezenkívül még mintegy hatvan letartóztatást eszközölt.

Bécs, december 3. Petrowski bécsi szovjetkormányzatát követve visszahívta.

Uránia MOZGO NANA ANASTEN

ZOLA FAMIL regénye után, főszerepekben:

Egy évre szállította le Lőrinczy büntetését és szabadlábra helyezését rendelte el a tábla

A betétkönyvhamisítás vádjá alól felmentették Lőrinczyt

Cluj-Kolozsván, dec. 3. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári tábla Haupt-tanácsa hétfőn délelőtt hirdette ítéletét a Lőrinczy-perben. A táblai tanács pontban tizenkettőkor jelelt meg a tárgyalóteremben, melyet ekkor már zsufolóság megtöltöttek az érdeklődők. Haupt tanácselnök olvasta fel az ítéletet, mely nemcsak a törvényszék által kiszabott ítéletet, de az ítélet minősítését is megváltoztatta. Lőrinczyt felmentette a magánokráthamisítás vádjá alól, amelyet az elsőfokú ítélet szerint különböző magánzemélyek betétkönyveinek meghamisításával követett el és családja vétségében találta bűnösnek. Mint konkrét esetet a Hermanstädter Allgemeine Sparkassa és a Fischbein Marcell ügyében elkövetett csalásokat sorolta fel az ítélet, amelyeket a bizonyítási eljárás teljesen igazolt. A tábla ezek miatt 1 évi börtönbüntetésre ítélte Lőrinczyt és a vizsgálati fogságot is betudta a büntetésbe. Miután az egy éve Lőrinczy az előzetes vizsgálati fogsággal és másodszori letartóztatása óta letöltötte, a tábla elrendelte a vádlott azonnali szabadlábra helyezését.

Győry Győző és Bodnár Béla felmentését jóváhagyta a tábla. Az ítélet ellen elsőnek Lőrinczy Mózes ártatlanságának hangoztatása mellett fellebbezett.

— Amit tettem — mondotta — a bankom javára akartam tenni, ha nem sikerült, nem tehetek róla.

Ilea ügyész fellebbezett a büntetés leszá-

lítása és a minősítés megváltoztatása, valamint Győry és Bodnár felmentése miatt. A védelem részéről dr Giurgiu Traian, dr Bratu és dr Mircea Georgescu nyújtottak be fellebbezést.

A tábla határozatának értelmében Lőrinczyt hétfőn a déli órákban szabadlábra helyezték.

Rendkívüli alkalmi vétel!

Renan Ernő: A kereszténység eredetének története:

- I. kötet Jézus élete.
- II. kötet Az apostolok.
- III. kötet Szent Pál.
- IV. kötet Az Antikrisztus.
- V. kötet Az evangéliumok.
- VI. kötet A keresztény egyház.
- VII. kötet Markus Aurélius.

A hét kötet diszes egyszázas kötésben összesen:

Lei 450

Cultura könyvkereskedés

Cluj, Str. Memorandului 4.
Vidékre a pénzt előre beküldve portómentesen szállítjuk.

Ön

4 1/2%-os 1934. évi országfejlesztési kölcsönkötvényének előnyös felhasználásával

gondoskodhatik családjáról,

anélkül, hogy kölcsönkötvényéről és az abból eredő jogokról lemondana.

Kézpénzfizetés nélkül,

csupán a kölcsönkötvény kamathozadéka ellenében.

életbiztosítást köthet

nálunk. Kérjen ezen teljesen újszerű módozatról sürgősen díjmentes és kötelezettség nélküli tájékoztatót a

PHÖNIX

Életbiztosító Társaságtól.
Cluj, Str. N. Iorga 16. — Telefon: 11-48.

Argetoiaru

„No kat

A zsidók egy közb

Timisoara-Ten

Uj Kelet tud.) Ujban tartotta meg az Argetoianu v. Agrara alakuló ember vonult Gyáruvar hata érthető érdeklő „Conversiunii” — plakátok Argetoi

Az alakuló na kor Gh. Iovrin, a bizottságának el Milea naszodme Kolozvári delegált det, amelyben és a nemzeti pá a pártok mítse szemben hosszú zették a választ megjegyezte, ho ciával kérkedő legsötétebb módo romállapotot has tosítására.

Hatalmas óvad vetkező felszólal mány volt földm

— Egy éve m a liberális korm gyümölcsét. Mikó valy lemondott a vánvalóvá tette a már csak ők veh tását. Ugy monc aztán komoly k felett is rendelk összeköttetések nondták: tradici kerültek azonban Ezt pedig igazol első felében ny nagyszerű liberá 3.5 milliárd le eredményezett. két milliárd köl rodott.

A k

— A tömegek gátás egyszerűsítőjában, sorjába hivatalokból a reket, ellenben a ban helyükbe ül keresztl a nem állandóan hangozt összes autonóm a nemzeti paras seit. Ez is elma ntézmények élén ryi igazgató, el zérfelügyelő, mi

— A kormány állandóan dul a sal kapcsolatban zeti Bank, mást miniszter és vég pénzügyminiszter ha csak szeret e van és utazik. U mányon belül, de berális párt közö tud majd békét ként sikerült a b t remteni.

Argetoianu it Téved Rad nta itt kudarc

Argetoianu kijelentette Temesváron, hogy néhány hónapon belül kormányon lesz

„Néhány hónapon belül hozom az összes kategóriákra kiterjedő konverziót”

A király utasítására rendezte Argetoianu 1931-ben a parasztdósságokat. Titulescua vár a feiadat, hogy békét teremtsen a kormányon belül, valamint a kormány és a liberális párt között

A zsidók is éppúgy szenvednek, mint mi — válaszolta Argetoianu egy közbeszólásra

Timisoara-Temesvár, december 3. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap a délelőtti órákban tartotta meg az itteni Gyárudvarban az Argetoianu vezetése alatt álló Uniunea Agrara alakuló nagygyűlését. Több ezer ember vonult fel ebből az alkalomból a Gyárudvar hatalmas helyiségébe, mely érthető érdeklődéssel tekintett a „Taşa Conversiunii” — így harangozták be a plakátok Argetoianu — felszólalása elé.

Az alakuló nagygyűlést délelőtt 10 órakor Gh. Iovrin, a párt temesvári előkészítő bizottságának elnöke nyitotta meg, majd Milea naszódmezei képviselő, a párt kolozsvári delegáltja tartott hosszabb beszédet, amelyben élesen támadva a liberális és a nemzeti parasztpártot. Szerinte ezek a pártok mítsem nyújtottak, de ezzel szemben hosszú éveken keresztül félre vezették a választókat. A liberális pártól megjegyezte, hogy állandóan a demokráciával kérkedik, de közben a diktatura legsötétebb módszereit, a cenzurát, az ostromállapotot használja fel uralmának biztosítására.

Radian kritikája

Hatalmas óvációkban részesítették a következő felszólalót, Radian, a Iorga-kormány volt földművelésügyi alminiszterét.

— Egy éve már — mondotta élvező a liberális kormány uralmának savanyu gyümölcsét. Mikor a Vaida-kormány tavaly lemondott a liberális demagógia nyilvánvalóvá tette az ország előtt, hogy most már csak ők vehetik át az ország irányítását. Ugy mondták: nálunk van a pénz, aztán komoly kormányzati tapasztalatok felett is rendelkezik, nagyszerű külföldi összeköttetések vannak és végül azt is mondták: tradíciójuk is van. A kormányra kerültek azonban becsapták az országot. Ezt pedig igazolom számokkal. Már az év első felében nyilvánvalóvá vált, hogy a nagyszerű liberális pénzügyi gazdálkodás 3.5 milliárd lej költségvetési deficitet eredményezett. Ez az összeg öszig újabb két milliárd költségvetési hiánnyal szaporodott.

A közigazgatás egyszerűsítése

— A tömegek félrevezetésére a közigazgatás egyszerűsítését harangozták be. Valójában, sorjában elcsapták a különböző hivatalokból a különböző ellenzéki embereket, ellenben a maguk párhiveit nyomban helyükbe ültették. Szidták hónapokon keresztül a nemzeti parasztpártot is. Állandóan hangoztatták, hogy feloszlatták az összes autonóm intézményeket és leleplezik a nemzeti parasztpárt valkermő visszaéléseit. Ez is elmaradt. Azaz: az autonóm intézmények élén talán sohasem állott anyri igazgató, elnök, valamint fő- és alvezérfelügyelő, mint most.

Talán Titulescu! ...

— A kormányban és pártban különben állandóan dul a viszály. A kontingentálással kapcsolatban például mást akar a Nemzeti Bank, mást az ipar és kereskedelmi miniszter és végül mást akar Slăvescu pénzügyminiszter ur is. Tatarescu viszont, ha csak szeret ejtheti állandóan vonaton van és utazik. Ugyáltszik: egyrészt a kormányon belül, de másrészt a kormány a liberális párt között csak a kiváló Titulescu tud majd békét teremteni, akinek egyébként sikerült a balkáni szövetséget is megteremteni.

Argetoianu itt közbeszól: — Téved Radian ur! A kiváló diplomata itt kudarcot fog vallani.

Radian felszólalása után Argetoianu lépett a pódiumra.

A király és a konverzió

— Három éve annak — mondotta Argetoianu — hogy a konverziós fogalommal megismerkedett az ország. De nincs mit ünnepelnünk. A konverziót megcsináltam, de akik utánam jöttek, kiforgatták valójából azt a gondolatot. Nem ezt a konverziót akartam és így én csak magának a gondolatnak vállalom az apaságát, de a gondolatnak mostani realizálását tagadom. Nem az én véreből való.

— Ma már kész realitásnak veszik magát a konverziót. Am senksem tudja, hogy magának a gondolatnak a megvalósítása milyen erőfeszítéssel járt. Romániában az eszmének a pusztá feltevése szociális fordalmat idézett volt annakidején elő. Mindenki ellenem fordult. A pártok pergőtűz alá fogtak, a sajtó koncentrikus támadásokat intézett ellenem, de maga a kormány is, melynek tagja voltam elvetette a konverziós gondolatot. Ennek ellenére rendületlenül hozzáálltam a nagy munkához. Mert valaki, aki ennek az országnak egyik legnagyobb gondolkodója, a király mellém állott. Helyesebben:

a király volt az, aki 1931 szeptemberében magához rendelt és közölte velem, hogy most már haladéktalanul rendezni kell az ország belső adósságainak súlyos ügyét.

— A király kérdésére, hogy vállalkozom-e erre a nagy munkára, annyit válaszoltam:

— Igen Felség!

— Így tehát, amikor a király a szeptemberi beszélgetés után elutazott az emlékezte szászrégeni vadászatra már közölte az ottani paraszttal, hogy készül a konverzió.

A zsidók is szenvednek

— Nagy, komoly bajok vannak. És ezért a kormány távozni fog, mert nem tud a helyzetben, a bajokon segíteni. Szerencsétlen ideákon töprengenek és a kiutat nem találják. Ujabb kontingentálással, újabb devizarendelletekkel próbálkoznak, de semmire sem mennek. Azaz: ezzel csak azt érik el, hogy amit az országban termelünk, azt potomáron vagyunk kénytelenek elkotyvetélni, ellenben amit nekünk vásárolnunk kell, az méregdrága.

Egy hang a nagy tömegből:

— Igen, a zsidók vágnak mindent zsebre.

Kommunista zendülést készített elő Kun Béla Dániában?

Nem tudják letartóztatni a volt magyar népbizost

Koppenhága, dec. 3. A dán főváros rendőrsége már napokkal ezelőtt értesülést szerzett arról, hogy Kun Béla, a volt magyar tanácsköztársaság egyik vezető népbizosa Dániában tartózkodik, ahol kommunista zendülést készít elő. A királyi palotát, a minisztériumokat s más középületeket napokon át erősen őrizték s nyomozást folytattak le a

kommunista vezér tartózkodási helyének kiderítésére. Ma azután végre sikerült kétségtelenül felfedezni rejtekhelyét Koppenhágában, de őt magát nem lehetett letartóztatni, mert a jelek szerint megtudta a kézrekerítésére indított akciót s távozott Dánia területéről.

Miért és hogyan jutott Romániában alkotmányellenes előnyökhöz a hitlerista I. G. Farbenindustrie?

Az A. B. C. feltűnésteltő leleplezései. Román politikusok segítségével nyujtanak Németország felfegyverkezéséhez

(Bucuresti-Bukarest, december 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az A. B. C. feltűnésteltő cikksorozatban foglalkozik egy német érdekeltségű romániai részvénytársaság üzemével. A Soya részvénytársaságról van szó, amely kizárólagos engedélyt kapott arra, hogy az ugynevezett Soya-babot termesse, exportálja, sőt, minisztériumi döntés alapján a részvénytársaság engedélyt kapott arra is, hogy a Soya-babot Németországba kivigye anélkül, hogy az ezért járó devizák 40 százalékát kénytelen volna átengedni a Banca Nationalának.

Herb igazgató és Mackensen barátja

A részvénytársaság élén névlegesen egy öt tagú igazgatósági tanács áll, amelyben az összes politikai pártok képviselve vannak. Egy liberális és egy nemzetiparasztpárti igazgatósági tagon kívül Goga, Argetoianu és Garoflid volt miniszterek alkotják a tanácsot, tehát bármely párt kerülne uralomra az országban, a Soya társaság ügyei és privilégiumai nem szenvednének megszorítást. Ténylegesen négy német illetőségű egyén vezeti a részvénytársaságot, akik kö-

zül kettőnek a szerepét különösképpen furcsának tartja az A. B. C. A részvénytársaság vezérigazgatója Kurt Herb, egyúttal az I. G. Farbenindustrie egyik vezető igazgatója. A hatalmas német vegyipari vállalatnál, amelynek szubvenciói elsősorban tették lehetővé Hitler uralomra jövetelét, a fojtógázok szekcióját vezeti és ebben a minőségében az összekötőtiszt szerepét tölti be a gyár és a Reichswehr között. Valószínű, hogy ebben a minőségében örökölte Bukarestben Mackensen tábornok volt barátját is (német megszállás idejéből), aki azután megnyitotta Kurt Herb előtt a bukaresti román elit társasághoz vezető ajtókat is. Így került Kurt Herb abba a helyzetbe, hogy befolyásolhatja az ország gazdasági és így általános politikáját is. Ugyanakkor, midőn Németország felfegyverkezését az angol alsóház szöszékéről leplezik le, a román kormány privilégiumokat biztosít Herb urnak, tehát a Reichswehrnek. Hogyan volt ez lehetséges?

Max Hahn, a másik igazgató, nem ismeretlen a román közvélemény előtt. Az elmúlt nyáron a Hindenburg marsall nevű óriási repülőgépen meglátogatta az országot, a hitlerista Németország érdekében tett

— Nem igaz, barátom — vág nyomban vissza Argetoianu —

a zsidók is épp úgy szenvednek, mint mi, ezen a téren nem lehet és nem szabad demagógiát csinálni.

Itt a kormány tehetetlenségén van a hangsúly. Csak egy ut van tehát: a kormány menjen! És menni fog. Meglátják, hogy igazat mondtam.

— Egyúttal egy fogadalmat is teszek. Három évvel ezelőtt, 1931-ben a legválságosabb időkben jöttem a konverziós törvénnyel. Most viszont

ígérem és fogadom ebben az évben, 1934-ben, hogy pár hónapon belül valóra váltom az igazi, a százszázalékos és minden termelő kategóriára kiterjedő konverziót!

De megfogadom azt is, hogy a mai beteges valutáris helyzetnek is véget vetek. Szabaddá kell tenni az export-importot még akkor is, ha különben beteg lejjünk teljesen belepusztul ebbe.

— Ezt megfogadom és néhány hónap múlva számon lehet kérni tőlem ezt a fogadalmat (f. m.)

propaganda körutja során. A lapok annak idején sokat foglalkoztak személyével. Hahn ur ugyanis nem volt hajlandó a banasai repülőter vezetőségének a leszállási költségeket kifizetni és odáig ment, hogy megsértette a repülőter parancsnokát. A konfliktust csak a német követtség intervenciója folytán sikerült elsimítani, amely végül is kifizette a „Hindenburg marsall” leszállási költségeit. Egy ilyen ur mellett ül a Soya igazgatóságában az ország öt volt minisztere és közöttük a nacionalista Goga is. Avagy a tantiémnek nincs szaga?

Alkotmányellenes privilégiumok

Mint említettük, a „Soya” kizárólagos jogot kapott a hasonló nevű bab termesztésére és exportálására. Ezek a privilégiumok törvénytelenek, de zsirosan hoznak az I. G. Farbenindustrie eme nagy üzletébe belékevert urak számára. Az alkotmány minden monopolisztikus jog megadását külön törvény megszavazásához köti, a Soya privilégium talat alkotmányellenesek. Egyébként is milyen címen ignorálja a kormány azt a tényt, hogy egyes északerdélyi megyékben már négy éve foglalkoznak a parasztok a Soya-bab termesztésével. Milyen joggal tiltják meg a parasztoknak, hogy úgy műveljék meg földjüket, ahogy az nekik tetszik.

A legérdekesebb azonban, mert egyúttal legzsirosabb részét képezi az üzletnek az, hogy a „Soya” kompenzáció ellenében és a deviza beszolgáltatásának kötelezettsége nélkül exportálhat. Strunga ipariügyi miniszter csak röviddel ezelőtt jelentette ki, hogy Németországba kizárólag szabad deviza ellenében fog gabonát és petróleumot exportálni az ország. A németek eddig ipari termékekkel fizették meg a Romániában vásárolt gabonát és petróleumot és az árut valamelyes árkülönbséggel tovább adták Angliának és Hollandiának, eképpen szereve maguknak devizát, miután saját ipari termékeiket kénytelenek a külföldön értékesíteni. A „Soya” viszont nemcsak hogy nincs kötelezve a deviza 40 százalékának beszolgáltatására, de arra is felhatalmazást kapott, hogy kompenzációs alapon az I. G. Farbenindustrie termékeit importálja Romániába.

Román politikusok eképpen nyujtanak segédkezet az ország érdekében megkerüléseivel Németország felfegyverkezéséhez, — fejezi be cikkét az A. B. C.

SPORT

Universitatea—Ripensia 1:0 (0:0)

Vasárnapi sportesemények

(Cluj-Kolozsvár, december 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti bajnokság kolozsvári szezonzáró mérkőzését, amelynek kimenetele elé hatalmas érdeklődéssel tekintett az ország egész sporttársadalma, két részletben bonyolították le és az Universitatea váratlan győzelmével végződött. A technikailag és taktikailag lényegesen kiforrottabb és egységesebb Ripensia került szembe a kolozsvári egyetem együttesével, amelyet egyénileg egyetlen tudás, de szinte a fanatizmusig menő lelkesedéstől fűtött és legvégző energiájakat is latbavető játékosok alkotnak. Ilyen körülmények között a Ripensia játsza a tetszetősebb és mint a hétfő délutáni második találkozó során kiderült, az Universitatea az eredményesebb futballt. Általában rendkívül érdekes és változatos küzdelem jellemezte a mérkőzést, amelyről azonban sajnálatos módon ezúttal sem maradt el néhány botrányos kérés jelenlég. Csunya faultok ékelenkedtek, amelyek végül Surlasiu, az U. balösszekötőjének kiállításához vezettek. A közönség fanatikusabb része parázs tüntetést rendezett emiatt a bíró ellen, akitől a kolozsvári pályán nem volt ki számon kérje azt, hogy az Universitatea térfelében a 16-oson belül elnézett egy nyilvánvaló hancet és nem látott gólt, midőn kapulótól kavarodás után, gyanus helyzetben kanalizta ki az U. védelem — látszólag a kapuvonalon belülről — a labdát.

Surlasiu kiállítása után a vasárnapi mérkőzés második félidejének 18. percében a leereszkedő sűrű köd miatt félbeszakították a játékot és a hátralévő 27 percet hétfő délután játszották le, ugyancsak nagy nézőközönség előtt. Az U. tíz emberrel állt ki ezúttal, a jobb half posztján Sarbu helyén Stefanescuval, akinek helyét viszont Ghilezan töltötte be. A jobbszélő helyén Orizat Tabac váltott le. A Ripensia Deheleanu nem játszott. Helyette Beke jött be és a Ripensia felállítása így változott: Lázár a balösszekötő, Schwartz center, Bindea jobbösszekötő, míg a jobbszélő Beke állt be. Ciolac játszik a Deheleanu helyén. Sepsí kapukigazgatóval kezdődik a játék. A pályát a Ripensia támadással uralják, az U. védelme azonban jól hátrít el minden támadást. Különösen David tünteti ki magát, aki jól tartja Bindeat, Beke gyenge.

A 10. percen jött el a mérkőzés sorsa: Fault miatt megítélt szabadrúgás után a labda átkerül Baciuhoz, aki ivalve ad be. Tamultus a Ripensia kapu előtt, a labda Hoksári elé kerül, aki hibáz, a magas labdát Ploesteanu a közben kiszaladt Pavlovics mellett a hálóba helyezi.

A Ripensia még hevesebb támadásokkal felel a gólrá, sőt, két perc múlva Dobay egyetlen is, a bíró azonban leáll és nem adja meg. További Ripensia támadások töltik ki a hátralévő időt, amelyben két nagy helyzete van a Ripensia-nak:

Schwartz ideális passz ad a jólérkező Dobaynak, aki két lépésre áll a kaputól de fölé bombáz.

Egy perc múlva Schwartz éles lövést ereszt meg a tizenhatos sarkáról, a labdát Sepsí nehezen fogja el, már-már túl a vonalon. A további idő húzással telik el. Még egy szabadrúgás kecsgettett újabb U. góllal, ezt azonban Pavlovics tisztázza. Óriási örömrivalgás jelzi a mérkőzés végét.

Az U. legjobb része ezúttal is a halvesor volt, amelyben Gain és Dávid excellált. Sepsí válogatott formában végte a hevesen ostromolt U. kaput. A csatársor legveszélyesebb tagja ezúttal is Baciu volt. A Ripensia erőssége Dobay és Bindea, feje és szellemessége Schwartz volt. Ciolac indiszponáltan játszott, ugyancsak jobbösszekötője is. A halvesorban Kotormány nem sokkal maradt Gain mögött. A védelemben Burger volt jobb, Hoksári sokat hibázott. Pavlovics bizonytalan kifutásokkal tűnt a felkapuban.

Seliceanu biráskodásában egymást váltókkal tűnt fel a kapuban.

Romania-Kinizsi 1:1 (1:1). Temesvár, dec. 3. A Romania futbalcsapata derekas munkát végzett a Kinizsi ellen, amelytől szép és egységes játék után pontot vett el. A Románia-nak meg volt a lehetősége a győzelem megszerzésére is, csatársora azonban a kapu előtt — ezúttal is csődött mondott. A vezetőgőlt a Romania érte el, a 19. percen Koborzan révén, a Kinizsi Gruiá révén egyetlen (38 perc). Háromezer néző, bíró Radulescu. A csapat ma Aradon lejárta utolsó bajnoki mérkőzését az AMTE-val.

Venus—NAC 2:0 (0:0). Bukarest, dec. 3. A Sepivel megerősödött bajnoksapat a második félideben fölénybe kerül, amelyből Sepi, majd Sepi kidolgozásából P. Valcov eredményesek. A NAC-nak nem ment a játék. Öt ezer néző, bíró Tica Iliescu.

AMTE—CFR 1:0. Arad, dec. 3. Az aradi munkáscapat első győzelme. A meglepett vasutascsapat nem tudta feltalálni magát a heves, néhol tulkményi játékból. A gólt Blaskovics lötte. Kétezer néző, bíró Morau.

Nemzeti Bajnokság B) A B) ligában két elmaradt mérkőzést játszottak, melyekkel az őszi forduló befejezést nyert. Eredmények:

Temesvár. ILSA—TMTE 3:1 (2:0). Meglepetés.

Braila. Franco Romana—St. Bacauan 3:0 (4:0).

Román Kupa eredmények

Bukarest. Dacia Unirea—Telefon Club 4:3 (2:0).

Arad. TAC—AAC 3:1 (2:0).

Nagybánya. Phönix—CFR Kolozsvár 5:0 (2:0). Góllövők Freiberg (3) és Prasler (2).

Szatmár. Olimpia CFR—Törökves Nagyvárad 3:0 (1:0).

Dicsőszentmárton. Mures—Sticla 4:1 (2:0).

Brassó. ACFR—Soimii 6:0 (1:0).

Medgyes. Vitromet—IAR 3:2 (2:1).

Marosvásárhely. MSE—NSE 4:0 (2:0).

Gyulafehérvár. CFR Piski—Unirea 2:1 (1:1). A mérkőzés botrány miatt félbeszakították.

Nagyszében. HTV—Brasovia 1:0 (0:0).

Konstanca. Elpis—Glória Bazargic 8:2 (5:1).

Galac. Makabi Bukarest—DVA 3:1 (1:0).

Csernovic. Makabi—Textilia 1:0 (0:0).

Kisenev. Jahn—Sporting 4:3.

Lugos. Vulturii—Jiul 2:1 (1:1). Meglepetés.

KÖZGAZDASÁG

Csak a kereskedelmi minisztérium engedélyével bocsáthatják el munkásaikat az ipari vállalatok

Félmilliárdos kölcsönt vesz fel a kereskedelmi minisztérium az export-prémiumok kiegyenlítésére. Csak minisztériumi engedéllyel lehet hitelbe vásárolni külföldről árut

Bucuresti-Bukarest, december 3. (Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági bizottsága ma délután újabb értekezletet tartott Tatarescu miniszterelnök elnöklése alatt. Az értekezleten résztvettek Slăvescu pénzügyminiszter, Manolescu-Strunga kereskedelmi és ipari miniszter, Săssu földművelésügyi miniszter, valamint a gazdasági minisztériumok államtitkárai és a szakosztályok vezetői.

Az értekezlet tárgya, az életbelépett export-import rendszert illető végleges intézkedések képezték.

A gazdasági bizottság értekezletén komünikét fogalmaztak meg, mely azoknak a vállalatoknak, amelyek munkásaikat a nyersanyag hiánnyal indokolva, tömegesen el akarják bocsátani, figyelmezteti, hogy kötelesek azt előzetesen a kereskedelmi minisztérium tudomására hozni. Ellenkező esetben a minisztérium megtorló intézkedéseket fogantatosít.

Foglalkoztak ezután az exportprémiumok kérdésével is. Tatarescu miniszterelnök bejelentette a bizottságnak, hogy rövidesen királyi dekrétum fog megjelenni, mely 550 millió lejes kölcsön kiutalását rendeli el a Banca Nationala részéről a kereskedelmi és ipari minisztérium számára.

A kölcsönre fedezetül az új kontingentálási illétekekből befolyó összegek fognak szolgálni. A kereskedelmi minisztérium kiegyenlíti a kölcsönből az 1934—35 évi exportprémiumokat.

A gazdasági bizottság foglalkozott kül-

Háztartási munkában,

főzés, mosás, vasalás, surolás után is finom és ápoló marad bőre, ha esténként Nivea crémrel jól bedörzsöli. Ezáltal bőre csodásan sima, nyulékony és olyan ellenálló lesz, hogy a gyakori hideg és meleg víz használata sem lesz kártékony hatással.

Mert Nivea-Crème Euzeritet tartalmaz és ez az oka az utólréhetetlen hatásának.

Nivea-Crème: Dobozok á Lei 16.— 72.—
Tubusok á Lei 30.—, 45.—
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRAŞOV

Kerületi bajnoki eredmények

Kolozsvár. KMSC—Avram Iancu 3:3 (2:2).

KAC—Unirea ifj. 4:0.

Temesvár. Freidorf—ZsSE 1:0 (0:0). Her-

ta—Politehnica 2:1 (0:0).

Barátságos mérkőzések

Kolozsvár. Reuniunea—Romania II. 2:1.

Avantgarda U—Rapid 5:0.

Nagyvárad. Crisana—CFR. 7:2 (4:1).

Bukarest. Unirea Tricolor—Sportul Studentesc 2:2 (1:0). (Szombaton). Juventus—

Bukarest válogatott 2:1 (1:0).

Külföldi eredmények

Budapest. Újpest—Kispest 4:1 (1:0), III.

ker. FC—Bocskai 2:0 (0:0), Phöbus—Szeged

FC 5:1 (3:1), Attila—Soroksár 1:1 (0:0).

Hungary Kupában: Hungária—Budai 11 4:4

(3:0). A mérkőzést megismétlik.

Bécs. Rapid—WAC 4:2 (2:0), Hakoah—

Viena 0:0, Floridsdorfer—Favoriten 4:1

(3:1), Libertas—WSC 1:0 (0:0).

Rövid sport hírek

NAC—Ripensia-vegyes franciaországi tu-

rájáról terjedtek el hírek Bukarestben.

A Ripensia—NAC december 6-ra Nagyvá-

radra kitűzött barátságos mérkőzés a NAC

kérése folytán 1935 tavaszra marad.

A Balkán Kupa küzdelemre készülő román

válogatott triálja december 9-én lesz Buka-

restben.

Motl Spakow Románia nehézsúlyú ököl-

vívóbajnoka elutazott Londonba, ahol két

meccset játszik.

Max Baer—Johnny Müller barátságos ököl-

vívó mérkőzés lesz január hónap folyamán

Newyorkban. A meccsért Max Baer 3 millió

125 ezer lejt kap.

Az Erdélyi Bank 6 milliót jegyzett az országfejlesztési kölcsönre

A Banknál történt összes jegyzések megaladják a két-két millió lejt

Amint értesülünk, az Erdélyi Bank és Takarékpénztárnál szinte napról-napra növekednek a milliók, melyeket a társadalom minden rétege lejegyez a népszerűvé vált országfejlesztési kölcsönre. A bank saját értékpapír tárcája részére 6 millió lejt jegyzett és ezzel az összeggel 22 millió lejt meghaladó jegyzést gyűjtött eddig. Az elért eredmény vetekedik a fővárosi bankok e téren elért eredményével. Miután a kölcsönjegyzés határidejét folyó hó 5-ig meghosszabbították, a hátralévő néhány nap alatt az Erdélyi Bank még jelentős eredményeket remél elérni, minthogy a jegyző feleket nyújtott különféle kedvezményekkel igyekszik előmozdítani a kölcsön kibocsátás sikerét.

Export-import

A litván exportőrök azon szándékát, hogy 12 ezer sertést szállítsanak Ausztriának, a német és a lengyel hatóságok meghusították, mert nem adták beleegyezésüket ahhoz, hogy a szállítmányok területükön átgyörüljenek. Litvánia így sertések helyett 700 ezer métermázsza rozsof fog Ausztriába juttatni. — A csehszlovák kormány hozzájárulását adta a magyar-csehszlovák faegyezményhez. Közlekedési tárgyalások a magyar kormány hozzájárulása is. A megállapodás érvénye jövő év február végéig tart s kompenzációs jellegű. — Németország a bolgár exportnak csalnnek felét vette át. Az év első tíz hónapjában a behozatal 1.3 milliárd leva, a kivitel 1.9 milliárd leva volt. — A magyar kormány engedélyezte a svájci ezüst behozatalát. — A kereskedelmi és ipari minisztérium kompenzációs importra nem ad ki engedélyt, ha az exportot, amelynek alapján a kompenzációs importra engedélyt kérték, november tizenötödike előtt bonyolították le. Nem adnak abban az esetben sem, ha az exportőrök a Banca Nationala által megállapított devizakvótát befizették. A kereskedelmi és ipari minisztériumnak ez az intézkedése súlyos károkat okoz a kompenzációs import engedéllyel rendelkező cégeknek és érthetetlen is a behozatali engedély kiadásának megtagadása, ha az előirt devizakvótát az importőr beszoeláltatta a jegybanknak. Bukaresti jelentések szerint azok a cégek, amelyek kompenzációs engedéllyel rendelkeznek, perbe akarják vonni a minisztériumot az őket ért súlyos károkért, ha a kereskedelmi minisztérium nem változtatja meg álláspontját.

Megéri

Ezalatt azonban nyesen Szovjetunió birokok vég Pokjevski Koziel szeptember 1917-beli eseményekből származtak lengyel terület felhívására opt lampolgársággal Koziel szentjén uralma rövidese a Minden Orosz resti követe les

A pályaudvar fuj. Néhány új kis csoport nagy — Vajjon, hólaki.

— Meglátjátok magukkal... mozá tesszi:

— Amikor Vasziljev szobnép-szebb T velük, a gépirón legelőkelőbb var ták, másnap az fiuktól és leány

Pesti Kirakat

Terézköruti Színpad

uj revüje, melyet Nöti Károly, Békeffi László, Köváry Gyula, Lőrincz Miklós, Kellér Dezső, Buday Dénes és Erdőssy László irtak.

Konferál: Békeffi László.

A főszerepeket játsszák: Salamou Béla és Vaszary Piroksa.

Azonkívül fellépnek: Rajnai Alice, Nagykovácsi Ilona, Kókényi Ilona, Herendi Manci, Gárdonyi, Köváry, Sass Oly, Sárossy, Fenyő, Koppóthy, Ormos, Solymossy és a nagy kabaré-gárda.

Vasárnap és ünnepnap délutáni előadások. Telefon: 26-5-54.

A C áll nem

Mialatt az uj

Bucuresti-Bu

az egész, hogy Románia leng Litvinov orosz kéjébe. Vajda, rehozni a béke Egyiküknek se hagyta, hogy a nak. Táviratila állásról, a nép vezetői tisztég a kormány me mánynak már.

Közben Fran szonyba került sokára folytat ták.

Egy szép nap sokban jelentet és Románia fel tetést egymással ga utján. Titul egymással, hog Osztrovszki jör

Ezzel aztán a Minden Orosz mazott miniszrt a szovjettelt va régi Oroszorszá Tagja volt a d a diplomáciai Ber vizizőnkori Ber sokatmondó bet

Poklevsky Ko 1917-beli esemé családból szárm tak lengyel terít felhívására opt lampolgársággal Koziel szentjén uralma rövidese a Minden Orosz resti követe les

Megéri

Ezalatt azonban nyesen Szovjetunió birokok vég Pokjevski Koziel szeptember 1917-beli eseményekből származtak lengyel terület felhívására opt lampolgársággal Koziel szentjén uralma rövidese a Minden Orosz resti követe les

A pályaudvar fuj. Néhány új kis csoport nagy — Vajjon, hólaki.

— Meglátjátok magukkal... mozá tesszi:

— Amikor Vasziljev szobnép-szebb T velük, a gépirón legelőkelőbb var ták, másnap az fiuktól és leány

6 óra 35. A S

san érkezik. Az tudnak, már Szonját és Kati sággal kiáltja: akire nem lehet lenség voja. A néznek a perono vártak. De aztá ronra, miközben sággal kiáltja: ide!

Az újságírók összenéznek. Kid biai származásu, mánul is beszél. rőndök tömege A böröndökre Kiderül, hogy nem érkezett me személgü kom tőnének látszik G Glikmann csütő palotában, ahol levő volt cári kö Ezután Glikma egyik tisztviselő

A cári uralom utolsó ellenállása: Poklevsky Koziel nem adta át a cári követség igazi kulcsait Osztrovszki Mihálynak...

Mialatt az új szovjetkötvet elfoglalta tisztségét Bukarestben, volt elődje nyulra és fácánra vadászott a Bánságban

Bucuresti-Bukarest, dec. 3. Ott kezdődött az egész, hogy Varsó és Lodz között Cadere Románia lengyelországi követe beszállt Litvinov orosz külügyi népbiztos vasuti fülkéjébe. Vajda, majd Gafencu igyekeztek létrehozni a békét az északi szomszédokkal. Egyiküknek sem sikerült. Titulescu nem hagyta, hogy az ő vizein mások is halásszának. Táviratilag lemondott a londoni követségi állásról, a népszövetségi román delegáció vezetői tisztségéről és hazajött. Hazajött, de a kormány megbukott s a következő kormánynak már Titulescu a külügyminisztere. Közben Franciaország egyre szorosabb viszonyba került a szovjettel s Titulescu nem sokára folytatta ott, ahol Vajdáék elhagyták.

Egy szép napon a lapok rendkívüli kiadásokban jelentették, hogy Szovjetország és Románia felvették a diplomáciai összeköttetést egymással. Minden simán ment a maga útján. Titulescu és Litvinov megegyeztek egymással, hogy Ciunta megy Moszkvába s Osztrovszki jön Bukarestbe.

Poklevsky Koziel alkonya

Ezzel aztán meg is szűnt Poklevsky Koziel, a Minden Oroszok Cárja bukaresti meghatalmazott miniszterének szerepe, aki egészen a szovjettel való megegyezés pillanatáig a régi Oroszországot képviselte Romániában. Tagja volt a diplomáciai karnak, részt vett a diplomáciai kar recepcióin s autóján, egy vizözönkori Benz-kocsin ott diszlett a két sokatmondó betű: C. D. (Corpul Diplomatic.)

Poklevsky Koziel Bukarestben találják az 1917-beli események. S bár lengyel nemesi családból származik, hatalmas birtokai voltak lengyel területen s a lengyel kormány felhívására optálhatott volna a lengyel állampolgárságot, nem tette ezt. Poklevsky Koziel szentül bízott abban, hogy a vörösök uralma rövidesen összeomlik s ő továbbra is a Minden Oroszok Cárjának tényleges bukaresti követe lesz.

Megérkeznek a szovjet diplomaták

Ezalatt azonban a cári birodalom végérvényesen Szovjetunióvá vedlett a lengyelországi birtokok véglegesen szétdarabolódtak s Poklevsky Koziel már csak azokból az országokból tartotta fenn magát, amelyek a cári követség melléképületeinek béréből belfolyt. Ennek a nyomorúságos egzisztenciának is véget vetett most a megegyezés.

A pályaudvaron hideg november végi szél fúj. Néhány újságíró, kevés titkosrendőr. A kis csoport nagyon kíváncsi.

— Vajjon, hogy néznek ki? — kérdi valaki.

— Meglátjátok egy csomó szép nőt hoznak magukkal... mondja egy jól informált s hozzá teszi:

— Amikor Varsóba megérkeztek, vagy tíz szebbnél-szebb Tatanja, Szonja, Katja jött velük, a gépirónők. Csupa selyem és prém. A legelőkelőbb varsói hotelt teljesen elfoglalták, másnap az összes varsói lokálok szovjetfiúktól és leányoktól lettek hangosak...

„Hamal!”

6 óra 35. A Stefan cel Mare Rapid pontosan érkezik. Az újságírók a hálókosik felé fordulnak, már látni szeretnék Tatanját, Szonját és Katját, de helyettük öt fiatal, de sággal kiáltja: „Hamal!” — Hordár, jöjjön akire nem lehet rámondani, hogy hódító jelenség volna. A tovarisok kíváncsian körülnéznek a peronon. Tán melegebb fogadtatást vártak. De aztán jókedvűen ugranak a peronra, miközben egyikük kifogástalan román sággal kiáltja: „Hamal!” — Hordár, jöjjön ide!

Az újságírók és a rendőrtisztek nevetve összenéznek. Kiderül, hogy a tovaris beszálló szarmazású, tehát természetes, hogy románul is beszél. S közben kis és nagy bőrdöngők tömege röpök a hálókosik ablakán. A bőrdöngőkre ráírva: Moszkva—Bukarest... Kiderül, hogy Osztrovszki a követ még nem érkezett meg s a barna csonkteretes szemüvegű komoly urat, aki a csoport vezetőjének látszik Gjikmann-nak hívják.

Gjikmann csütörtökön megjelent a Sturza palotában, ahol átvette a Calea Victoriei levő volt cári követség kulcsait.

Ezután Gjikmann a külügyminisztérium egyik tiszviselőjével elindult a régi követ-

ség felé. S itt nem kis meglepetés éri: A kulcs nem akart megfordulni a zárban.

Az utolsó ellenállás...

— Ugy látszik Poklevsky direkt más kulcsot adott át, hogy ne tudjunk bemenni — mondotta nevetve a szovjet diplomata s még hozzátette:

— A legyőzött cárizmus utolsó ellenállása!

De végül is a zár engedett s benn voltak a követség épületében. Ujabb meglepetés. Sehol egy butordarab, csak a kongó üresség végig az ódon termekben.

Ma este ugyancsak a Csernovic felől jövő Rapiddal érkezett meg Osztrovszki is. Ma megjelenik II. Károly király előtt s átnyújtja Kalinin megbízólevelét. A király, Osztrovszki és Titulescu barátságosan elfogyszatanak egy-egy törökkávét. Kézfogás. A zenekar újból rázendít.

S ezalatt Moszkvában a Kreml előtt a zenekar a Traiasca Regele-t játssa s Ciunta Eduard megszorítja Kalinin és Stalin kezét.

Halálra ítélték az angol anyát, aki könyörületből megölte fiát

Maguk az esküdtek is kegyelmet kértek az anya számára

London, december 3. (Rador.) Brownhill asszonyt, aki fiát könyörületből megölte, halálra ítélték. Az egész angol közvéleményt megrendítette ez a szenzációs eset. Lansbury, a munkáspárt vezére nyilvánosan kegyelmet kér a szerencsétlen anya számára. Maguk az esküdtek is mi-

után kimondották az ítéletet, szintén kegyelmet kértek. Valószínűnek tartják, hogy meg is kegyelmezik a szerencsétlen asszonyt, de a kegyelem alkalmával hangsúlyozni fogják, hogy az nem jelenti a könyörületből való gyilkosság jogának elismerését.

Véres incidens a jugoszláv-magyar határon

Belgrád, december 3. (Rador.) Az Avatla jelenti: Kustanczki János magyar állampolgár át akart lopózni a jugoszláv-magyar határon. Egy jugoszláv határőr észrevette és megállásra szólította fel. A

szökevény erre megtámadta a katonát és késsel súlyosan megsebezte. A grancsár agyonlőtte a támadót. A jugoszláv hatóságok a magyar hatóságok tudomására hozták a történeteket.

Mi történt a bukaresti Telefonpalotában?

A polgári és katonai hatóságok házkutatása és a Telefon-társaság hivatalos kommunikéje

Bucuresti-Bukarest, december 3. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminisztérium szombaton délelőtt hivatalos kommuniké tett közzé, amely szerint polgári és katonai hatóságok péntekről szombatra virradó éjjel házkutatást tartottak a Telefon Társaság Calea Victoriei levő palotájában. A házkutatásra a belügyminisztérium azon információja adott okot, amely szerint a telefon-palotában kihallgattak bizonyos államérdekű beszélgetéseket a magasabb államérdekű kárára.

Ezzel a hivatalos közleménnyel szemben — amely rajtunk kívül álló okok miatt nem jelenhetett meg lapunk vasárnapi számában — a bukaresti lapok a Telefon Társaság következő hivatalos kommunikéjét közlik:

„A belügyminisztérium hivatalos kommuniké tett közzé, amely szerint a bukaresti telefonközpontban elfogtak és lejegyezték különböző beszélgetéseket. A Telefon Társaságnak módjában áll közölni, hogy a belügyminisztérium információi tel-

jesen alaptalanok. A Telefon Társaság igazgatósági tanácsát hétfőn este hét órára összehívták.”

Ezzel párhuzamosan Grigore Filipescu szenátor, aki egyúttal a Telefon Társaság igazgatósági tanácsának elnöke is, interpellációt jelentett be a szenátusban.

— Letartóztatták az austriai forradalom vezetőjét. Madridból jelentik: Oviedóban tegnap letartóztatták Penát, az asturiai forradalom vezetőjét.

— Aradások és viharok világszerte. Melbourneból jelentik: Az aradások katasztrófális méreteket öltenek. A Yarra-folyó valaha ismert legmagasabb szintjére ért, számos hidat elsodort. Kooverup városát kiürítették. A Coraba-hajó elsüllyedt, 17 utasa eltűnt. A lakosság a házak tetején tölti az éjeleket és külön veszedelmet képeznek a víz tetején uszó kigyók. — Manillában tegnap újból — immár hatodszor 2 hónap alatt — tájfun pusztított. Tizennyolc halottja van a katasztrófnak, 70 személy eltűnt, 15.000 ember maradt hajlék nélkül.

Mily ragyogó e hölgy, aki megjelenése pillanatában minden tekintetet magára von!

Sikerét minden biznnyal tartásának, eleganciájának és szellemének köszönheti. De arcüre frissességének a titkát On is ellesheti és követheti. Előkelő nő Richard Hudnut Three Flowers pudert használ. Ez a luxus készítmény, bársony simává teszi az arc bőrt, annak megadja finom árnyait és matt arc bőrt kölcsönöz. Minthogy nem tartalmaz keményítő, nem fogja a pórusokat. A porfűm, amelyet a por közé keverünk speciális előírás segítségével, eredeti Hudnut Three Flowers.

RICHARD HUDNUT THREE FLOWERS KREMEK ugyancsak értékes segítő társak a nyugati elegáns nőknek szépségápolásában.

Az elnök huga: a zongoraművész

Szerdán este egy fiatal ábrándos tekintetű német leány fog leülni a kolozsvári román operaház zongorájához, hogy Mozart, Debussy, Beethoven és Bartók műveit interpretálja.

Különös dolog, hogy ezt éppen az Uj Kelet hasábjain jelentjük be, mikor mindannyian tudjuk, hogy Németországból számszámra ülték el a zsidó művészeket és színészeket, amikor a mai Németországban tízezerszámra élnek a legkétségbeesettebb viszonyok között a zsidóság legjobbjai, amikor véreink közül még ma is százak és százak ülnek koncentrációs táborokban.

Bármennyire is megvetjük a fajgyűlölet szellemét, éppen a mai német viszonyok miatt nem tudunk eltekinteni egyetlen német művész faji származásától sem. Elvira Loebével szemben azonban kivételt kell tennünk. Nem azért, mert nő, mert kitűnő művész, hanem azért, mert huga volt a köztársasági Németország egyik kimagasló politikai személyiségének Paul Loebének, a demokratikus emberi jogok nagy harcosának, aki közel egy évtizeden át volt elnöke a német birodalmi gyűlésnek és ezért Hitlerék uralomra jövetelének idején koncentrációs táborba került.

Loebe Elvira pompásnak ígérkező hangversenye elé tehát megkülönböztetett várakozással tekint Kolozsvár zsidó publikuma is.

DAS SCHWARTZBUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 634 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

ában, polt marad bőre, által bőre csodá- hogy a gyakori ékony hatással. NIVEA-CREME 6 milliót megfejlesztési re jegyzések megha- millió lejt délyi Bank és Ta- pról-napra növe- a társadalom min szerívé vált or- A bank saját ér- millió lejt jegyzett- millió lejt meghala- Az elért eredmény- ok e téren elért ölcsonjegyzés ha- gnosszabbították, a az Erdélyi Bank et remél elérni, ek nyújtott külön- kszik előmozdítani- rért. azon szándékát, alitsanak Auszriá- lengyel hatóságok an adták beleegye- szállományok teru- Litvánia így serté- métermáza rozso- — A csehslóvák adta a magyar- nyhez. Közlebről mány hozzájárulása érvénye jövő év kompenzációs jel- a bolgár exportnak Az év első tíz hó- 3 milliárd leva, a volt. — A magyar svájci ezüst beho- lmi és iparügyi kós importra nem exportot, amelynek importra enge- tizenötödike előtt adnak abban az sportörök a Banca pított devizakvótát lmi és iparügyi intézkedése súlyos nzációs import en- neknek és érthet- edély kiadásának óirt devizakvótát ltatta a jegybank- ek szerint azok a nzációs engedéllyel arják vonni a mi- rt súlyos károkért, stérium nem vál- rakat bruti ad Békeffi László, z Miklós, Kel- es és Erdőssy ak. fi László. ák: Salamou Piroksa. Rajnai Alice, Kökény Ilona, donyi, Kóváry, Fenyő, Koin- ssy és a nagy da. p délutáni elő- telefon: 26-5-54.

A régi Makkabeusokról az új Makkabeusoknak

Írta: dr. Lövy Ferenc

„Ne mond semmiről, hogy nem lehetséges — olvassuk az „Atyák bölcs mondásai“-ban, — mert végül talán mégis megtörténhetik! Ha 167-ben a köz. évszámítás előtt valaki azt mondta volna, hogy az ötszáz év óta letiport, babilon, perzsa, macedón, egyiptomi és szír fennhatóság alatt élő és szenvedő zsidóság egy negyedszázad múlva független, szabad nép lesz, akkor joggal azt hitték volna, hogy aki ilyet mond, az álmodik vagy az eszét vesztette.

Az akkori világ Róma után második nagyhatalma, a szír király alkalmasságát és elérkezettnek látta az időt, hogy az ő birodalmában csak egy nyelv és egy vallás legyen a görög. Antiochus Epifánész e rendelkezését egész birodalmában megütközés nélkül fogadták és teljesítették, csupán Judeában, ott is csak egy *kicsiny csoportnál* váltott ki ellenállást. A görög nyelv ellen még azoknak sem volt kifogásuk, hiszen értették, beszélték, sőt szerették és irodalmilag is művelték, de a görög isteneket nem tudták, nem akarták tisztelni azok, kik ősidők óta a mindenható Egyistent imádták. A főváros, Jeruzsálem aszimilált zsidó lakossága, az elgörögösödött papság ellentállás nélkül tűrte, hogy a templomba bevigyék Zeus szobrát és áldozatot mutassanak be neki, de a közeli Módin faluban lakó, a jámborok (chaszidim) köréhez tartozó *Matiszjáhu* pap kardot rántott és nyílt lázadásra szólította fel népét, hogy kivivják hitük szabadságát. Hogy rémildözhettek Palesztinában az akkori előkelő, jómódu zsidók a Makkabeusok ezen szerintük megdöbbentő és megbocsáthatatlan botor cselekedetén!

Az események azonban a Makkabeusokat igazolták. A jámbor papok, a fegyverforgatásban jártlan emberek haláltévítő szent akarata diadalmaskodott a szír király zsoldos csapatai fölött és nemcsak hitük szabadságát vívták ki, amiért tulajdonképpen fegyvert fogtak, hanem amiről kezdetben nem is álmodtak és amit ötszáz éven át soha meg sem kíséreltek, kivívták hazájuk függetlenségét is és megalapították a második zsidó birodalmat. Mert akarták, életük árán is akarták és amiért egy fél évezreden át csak imádkoztak, sóhajtoztak, azt a Makkabeusok példátadó buzgósággal valóra is váltották. *A Makkabeusok a maguk idejében megoldották a zsidókérdést: visszaszerezték az ősi hazát, melyen aztán a zsidóság a maga hité és szokása szerint függetlenül, szabadon élhetett.*

A világtörténelem azonban arra tanít, hogy könnyebb országot, hazát szerezni, mint azt megtartani. Ezt mutatja a makkabeusok története is. Matiszjáhu és fiai az emberiség legszentebb javaiért, hitükért és hazájukért fogtak fegyvert. Fejedelmek, majd később királyaik, kik egyben főpapjai is voltak népünknek, kezdetben a zsidó erények mintaképei és megtestesítői voltak. Hatalmukban és eredményeikben azonban később a zsidóság legveszedelmesebb beettségébe estek: *elasszimilálódtak*, vagyis hasonlók akartak lenni más népek királyaihoz és lassanként tényleg olyanokká lettek, mint a többi előászi uralkodók. Hódító háborukat indították, és újabb tartományokat foglaltak vagy vesztek el, sőt egyizben arra a zsidótlan cselekedetre is vetemedtek, hogy az idomeusokat — egy félig zsidó törzset, Ézsau utódjait — a zsidó vallás fölvétele-re kényszerítették, ami később keserves gyümölcsöt érlelt és az idomeus Antipater fia, Heródes kiirtotta a makkabeus családot. A népet, mely őket trónra emelte, fényűzésekkel, zsidótlan életmódjukkal mindjobban elidegenítették maguktól és nem okkultva a múlt tapasztalatain, elhagyták a zsidó erényeket, mely őket

naggyá tette, Róma szövetségében bíztak, mely végzetessé vált számukra, népükre, hitükre oly kemény csapást mért, mely alatt még ma is szenved a zsidóság.

A makkabeusok alapították meg a második zsidó birodalmat és a makkabeusok tették azt tönkre. Ezt a történeti igazságot sosem kellett annyira megfontolás tárgyává tenni, mint most, amidőn nagy erőfeszítéssel, nagy áldozattal és nagy lelkesedéssel rakjuk le alapjait a harmadik zsidó nemzeti otthonnak, mely egyedül képes a kétezer év óta vajudó, ma már az egész világot foglalkoztató zsidó kérdést a zsidóság és a világ megalégedésére megoldani.

SZÍNHÁZ-FILM

Az új Molnár-premier Kolozsváron

Négyhetes váradi vendégszínházát arra használta fel színtársulatunk, hogy rendkívül gondos munkával betanulja és előkészítse az idei év két legnagyobb színházi sikerét, Molnár Ferencnek Az ismeretlen lány című legújabb színművét és Kingsley világhírű újdonságát, Az orvost. Molnár Ferenc új darabja olyan sikerrel fut Budapesten, hogy öt-hat nappal előre minden jegy elkel valamennyi előadásra. Ebben a darabjában Molnár Ferenc egyedülálló színpadtechnikai virtuozitása párosul egy elmélyült nagy író zsenijével. Páratlanul izgalmas mese, mély emberismerettel meglátott alakok, pazar színpadi képek teszik Az ismeretlen lányt azzá a

regóta várt darabbá, amelyet a világ összes nagy színházi versengve sietnek megszerezni. A kolozsvári színháznak büszkesége, hogy a Vígsház után mi vagyunk az első színház, amely az új Molnár darabot bemutatja.

Az ismeretlen lány nálunk Kádár Imre rendezésében, remek új díszletekkel kerül színre, a főszerepeket Harmath Jolán, Beness Ilona, Hegyi Lili, Czopán Flóri, Tompa Béla, Balázs Samu, Kovács György, Bereng Béla, Tóth Elek, Nagy István, Tompa Sándor alakítják, de a 26 szereplőt számláló színpalon egyébként is csupa márkás név szerepel.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton, dec 8-án d. u. 4-kor: SARGA LILJOM. (Solymosán Magdával. Nagyon olcsó 23 lejes helyárakkal.)

Szombaton este 9-kor: AZ ISMERETLEN LÁNY. (Molnár Ferenc óriási sikerű színműve. Romániában először. Premierbérlet 12. szám.)

Vasárnap d. e. 11-kor: MIKULÁS DÉL-ELŐTT. (Ének, zene, tánc, ajándékosztogatás. Nagyon olcsó helyárak. Leg-

drágább jegy minden illetékkel együtt 23 lej.)

Vasárnap d. u. 3-kor: VADVIRÁG. (Solymosán Magdával a címszerepben. (Mérsékelt helyárak.)

Vasárnap d. u. 6-kor: AZ ISMERETLEN LÁNY. (2-odszor. Rendés helyárak.)

Vasárnap este 9-kor: SZIBILL. A múlt ciklusban felújított nagyszerű Jakobi-operett balalajakórussal, rendes helyárakkal.)

A csernovici zsidó városi színház erdélyi vendégszínház:

Igazgató: M. REISCH

SIDY THAL

az európai híri fiatal szubrett fellépésével

ADOLF TEFNER

a kitző buffé-komikus művészi vezetésével

december 4 kedd	este 9 órák	Arad Komödiantin	Városi színház
december 5 szerda	este 9 órák	Die Schikerte	"
december 6 csütörtök	este 9 órák	Harz was bengt	"

Rendező:
B. Sadigurshi

Zenekar:
SEGALY TESTVÉREK
Technikai igazgató
Boris Lidin

A zongoránál:
L. FACHLER.

Karmester:
B. Segall

Jazz-mester:
M. PAUKER.

A társulat közelebbről a következő városokat látogatja meg:
Nagyvárad, Lugos, Temesvár.

Általános vélemény, hogy butoraink vezetnek izlésben, minőségben

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondolja meg, hol szerzi be szükségletét. Sokezer bevont igazolja, hogy cégünkbe nem csatlakozhatik.

Székely és Réti Butorgyár Rt. Brasov Tg.-Mures Bucuresti

Hétfő 1/2 9-kor: **AZ ISMERETLEN LÁNY** (Molnár Ferenc új színműve 3-adszor.)
Kedd 1/2 9-kor: **AZ ORVOS.** (Az utóbbi évek legnagyobb színpadi sikere. Sidney Kingsley 3 felvonásos, 9 képből álló drámája. A budapesti Vígsházhoz hasonló pazar kiállításban és briliáns szerezésben. Premierbérlet 13. szám.)
Szerda 1/2 9-kor: **AZ ORVOS.** (2-odszor.)
Csütörtök 1/2 9-kor: **AZ ORVOS.** ((3-adszor.)
Péntek 1/2 9-kor: **AZ ORVOS.** (4-edszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, december 5: Szimfónikus hangverseny. (Loebe Elvira zongoraművésznő közreműködésével.)
Péntek, december 7: Suzanne titka; Élet és halál; Cassa Noisette; Peer Gynt.
Vasárnap, december 9: (Matiné): Suzanne titka; Élet és halál; Cassa Noisette; Peer Gynt.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, kedden. Nagy premier: **Heidelberg szíriem.** Főszerepekben Liane Haid, Kalp v. Goth, Harry Hardt. Operett világsínger tele énekkel, táncokkal, fiatalokkal és mindenekfelett szerelemmel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknak 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jeligé levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Dupla aktapapír nagyban eladó (egyik oldalon fehér). Cím a kiadóban.

Jó vevőkörrel rendelkező 200-250 vagyonos termelői kapacitású műanyaggyártó vállalat eladó. Komoly érdeklődéseket a kiadóhivatalt továbbít.

Leépített tisztviselő, komoly, csendes, türelmes természetű, intelligens, kereskedelmi végzet, teljesen sárva zsidóleány vagyok. Beszéllek magyarul, románul és németül. Teljesen perfekt vagyok a házvezetésben, vállalom gyermekgondozást, tanítást, betegápolást, üzletben való segédkeztést, stb. Elmegyek falura is, ha otthon talállok. „Dolgozni szeretek és akarok” jellegű a kiadóba.

Karácsonyi blondelkereteket most rendelje meg! Mélyen leszállított árak: Pax, Cluj, calea Victoriei 6.

ארטה כשר גוט געהענדע סאלאמי פארבריק מיט גוט אייגענע פערזענלעכע קונדען פריי-ווערט צו פערזענלעכן וואו זאגט דיא פערזענלעכע דיעזע בלאטטעס.

Művésznövendék leány olcsón vállal hegedű tanítást kezdőknek. Cím a kiadóban.

a legio b...
védő...
hetegsége...

HIREK

Chanukai élmények

Vasárnap, chanuka másodnapján két élményem volt. Délután ellátogattam Marton Miksánéhoz, a dicsőszentmártoniak neves főrabbijának özvegyéhez, aki a zsidó-kórházban fekszik néhány hete virágok és fájdalom közepe. Régióta ismerem ezt az érdekes, kristályosan tisztaeszürebecent, aki, ha valakit jellemez, érdemes gyorsan papírt és ceruzát elővenni és szóról-szóra leírni. Finom gunnyal, találó szabatossággal mond véleményt emberekről és tényekről. Szelleme a régi rabbi-családoké; amit mond, precíz és általános érvényű, mint egy talmudi megállapítás. Tamulásgos dolog hallgatni a nagyszonyt.

Tegnap este új oldaláról ismertem meg. Panaszkodott az utóbbi napokban fel-lépő fájdalmairól. Pontosan számot ad magának a szenvedések minden változásáról, az injekciók hatásáról, mint egy leikiismeretes tudós, de nem ezt a fegyelm-zettséget csodáltam meg nála, hanem az akaratát az energiáját, amivel birok-ra kel fizikai fájdalmaival. Hosszu, sokol-dalal levelet adt, borítékozom be. Ki-nek írta, kérem meghíten, de nem in-diszkréciójával, inkább azon való csodálko-zásomban, hogy ilyen körülmények között képes erre!

Az unokáimnak. Nézze meg a rajzo-kat.

A kicsi leány-unokához intézett levél elejére leánykát, a másikra fiúcskát raj-zolt, hogy már a levél elején vidámságra hangolja a gyermekeket. Hogyan csinálja ezt? Szinte megdöbbenne az életrealitásá-gnak e csodáján, kérem és pontos logká-val, tárgyíggadsággal mondja el, ho-gyan kiűz egy-egy fájdalom-rohammal, az injekciók okozta bódulattal; akarni, akarni, akarni! Ahogy Kant írta magáról, hogy leghevesebb fogfájása közepette is dolgozott bölcséleti rendszereim. S dicséri kezelő doktorait, Fenichel direktort, a ki-váló Jakobit, a két fiatal orvost, Ungar és Wollheimer doktorokat, az ápolónők „kin-csét”, Dóra kisasszonyt, a figyelmes Weisz burgnét. Csak a folyosón ne füstölnének! (A direktió más betegek érdekében is meg tilthatná a folyosókon való dohányzást.)

Hazulról küldött menóra áll a nagyszony feje fölött az ablakpárkányon. Uno-kái és a vendégek jelenlétében ő maga áldja meg a lángokat, emlékeztetőt a szivósság és hősiesség csodájának.

Amiből ime kortársaink között is talá-lunk egy-egy ritka és szenvedő emberpél-dány.

A kórházból az iparkamarai diszterembe mentem Klompusnét és Olsvanger profesz-szort meghallgatni. Egyszerű emberek kö-zé kerültem. Vajon megértjük-e — kér-dezte tőlem a szomszédom, aki Olsvanger urat néhány évvel ezelőtt hallotta, nem ér-tette meg egészen, de azért nem felejtette el, amit Perec „Die goldene Kette” című drámájáról mondott.

Egészen csodálatos dolgokat, amiket nem is kell, hogy megértsen az ember, mert már annyira érzi, hogy az érzés ki-szorít az elméből minden értelmet.

Most is így lehetett ez, amikor Olsvan-ger doktor az ideák és a gyakorlati köve-lmények találkozásáról beszélt, eredeti elgondolásban és valami csodálatos varáz-salattal, ami közelebb állott a költészethez, mint a filozófiához, több volt minden prop-agandánál, szárnyalt és mindnyájunkat magával emelt.

Emelt és vitt Erec Jisráél városaiba, völgyeibe és kolóniáira, föl, föl Felsőgali-leába, a szíriai határokhoz, ahol ma ugyan az az áldozatos pionirmunka folyik, mint Emek Jezreélben tíz egynehány esztendő előtt. Minden sépítgetés nélkül bübájosan megszépült a kicsi ország. Egyszerű cha-lucui mellén láthatatlamul az önértet és bá-torság és áldozatkésztség ordója. Ugyan-azok, csak más változatban, mint a chas-moneiták, akiknek emlékére zsidó házak-ban felgyulnak a chanukai lángok.

Az ember, aki mellettem ült, a beszéd végén azt mondja nagyon megindultan:

50.000 karácsonyi ajándék szélesztése megkezdődött!!

Minden vevő kap! Minden vevő kap!

HEIDELBERG

Újkezdvar, Cluj-Kolozsvár

Ahogy néztem ezt az Olsvanger dok-tort, magamban egyre azon gondolkod-tam, istenem, Matatjahu a főpap, Jochan-an fia beszél.

Aki így tudja szeretni Erec Jisráélt, abban bizonyára a chasnoneiták lelke él. Az ucca egyszerű embere állapítja ezt meg, aki erre a legkompetensebb.

Talán azért, mert valami benne is él a chasnoneitákból. (sz. i.)

Lapedatu és Anghelescu miniszterek Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelen-tik: Hónapokig tartó előkészületek után vasárnap felszentelték a tíz éve befejezete-nül álló görögkeleti katedrális. Az ünne-pésen megjelentek Angelescu és Lapedatu miniszterek is, akik a kormány képvisele-tében jöttek el Marosvásárhelyre. A minisz-terek résztvettek a templomi szertartáson, amelyet Duma argesi püspök celebrált, majd meglátogatták a marosvásárhelyi tanító-képzőt, amelyet most „Anghelescu-intézet”-nek neveztek el. Az ünnepi banketten azon-ban már csak Lapedatu miniszter jelent meg, mert Anghelescunak Medgyesre kellett utaznia, ahol egy szoborleplezési ünnep-lyén jelent meg.

Hírek a Harmadik Birodalomból. Münchenből jelentik: A belügyminisztérium rendeletére dr. Eichnert, a müncheni rend-őrség volt főnökét letartóztatták. Eichner Hitler uralomrajövetele előtt egyik jelenté-sében hasonló kitételeket alkalmazott a hit-leristákkal szemben, mint a kommunistákkal tette. Jelentését eddig sikerült titokban tar-tania. — A német újpogány mozgalmat, amelynek vezetője: Hauer professor, Szász-országban, Sziléziában, Turinggiában és Westfáliában betiltották.

Ma, kedden ROYAL Sláger mozgóban nagy premier

HEIDELBERG-I SZERELEM

Főszerepekben Liane Haid, Kalp v. Goth, Harry Hardt. Operett világláger tele ének-kei, táncal, fiatalisággal és mindenkefelet szerelemmel. Nem tévesztendő össze hasonló című filmekkel, mert ez a világláger most elsőlőzben fut Kolozsvárt. Tekintve, hogy Bu-karest a filmet kéri vissza csak 3 napig marhadat műsoron.

Amikor a cselédeány rabolja ki az adó-hivatalt. Marosvásárhelyi tudósítónk jelen-ti: A tekei (marosmegyei) adóhivatal vezetője, tegnap reggel, amikor hivatalába ment, külö-nös meglepetésben részesült. A hivatal pénz-tárát feltörve s üresen találta. A csendőrség amely a vizsgálatot beindította a cselé-deleányra gyanakodott, aki először tagadott, majd keresztkérdések sulya alatt mindent tö redelmesen bevallott. Ő törte fel a pénzszek-renyt álkulcsaival, azonban abban csak 500 lejt talált. A töredelmes vallomás után Luica Sil-va cselédeányt letartóztatták.

Beváltotta 23 évvel ezelőtt tett ígérété-t. Huszonhárom évvel ezelőtt S. Steingold az argentinai Keren Kajemet lelkes munkatár-sa gyűjtést rendezett egy esküvőn a KKL javára. A menyasszony is tudomást szerzett a gyűjtésről és a következőket mondotta: „Ha lányom lesz és férjhez adom, esküvőjén 100 pesót fogok adni a Keren Kajemethnek.” Csakugyan lánya született, akit a napokban adott férjhez. S. Steingold nem felejtette el az ígérte-t. Elment az esküvőre és emlékez-tette a boldog anyát az ígérte-re, amit saját esküvőjén tett. Amikor együtt volt az egész násznép, a menyasszony anyja elmondotta, hogy mit ígért huszonhárom évvel ezelőtt és a vendégek nagy helyeslése közepette be-jelentette, hogy a 100 pesót a KKL-iroda rendelkezésére bocsátja.

Arverési hirdetmény. Alulírott köz-jegyző közhírré teszem, hogy folyó hó 4-án és 7-én, csütörtök, péntek délután fél 5 órá-tól 185 festmény, pasztell és rézkarc kerül közbenjövetelemmel árverés alá. A képek darabonként és kikiáltási áron alul is adat-nak el. Cluj, 1934 november 30. Dr Cosma, notar public.

Vasárnap nyílt meg Marosvásárhelyen a Kiállítás-Vásár. Marosvásárhelyi tudósi-tónk jelenti: Hetek óta tartó lázas munka után vasárnap délelőtt 10 órakor nyílt meg a marosvásárhelyi Kiállítás-Vásár. Az ün-nepélyes külsőségek elmaradtak, Caprucianu Melinte iparkamarai elnök meleg, szívből jövő szavaival nyitotta meg a kiállítást, amelyen mintegy 120 ipari és kereskedelmi cég szerepel. Már az első napon hatalmas tömeg kereste fel a Kiállítás-Vásárt. A vá-sár ötletéért és rendezéséért Caprucianu Melinte elnököt és dr. Biró József főtitkárt illeti teljes elismerés.

Orvosj h.r. Dr. Brunner psychoanaliti-kus bel-és ideggyógyászati rendelését Str. Saguna (volt Bartha Miklós u.) 18. I.) meg-kezdte.

Leszerelési dokumentumok. Stockhol-mból jelentik: A karlsbergi árugyár 40 milli-méteres kaliberű légi elhárítóágyut állí-tott elő, amely percenként 135 lövés leadá-sára képes s célzási biztonsága még 7 és félkilométeres magasságban is bámulatot kéltő. Az ágyú helyváltoztatása óránkénti 60 kilométeres sebességgel motoros vontatás-sal történik. Ma kipróbálták a svéd vezérkar tisztjei előtt, akik mindannyian teljes me-gelégedéssel nyilatkoztak a svéd elhárítóágyú működéseről. — A spanyol lapok nagy ré-sze követeli a spanyol fegyverkezés beindí-tását. Ez szükséges szerintük ahhoz, hogy az ország határait megvédeni lehessen és hogy Spanyolország az összes európai konfliktu-sokban megőrizhesse semlegességét. — Néhány prágai lap arról adott hírt, hogy a hadgyakorlaton éles lövések kerültek a ka-tonák fegyvereibe, s hogy a golyók 145 ka-tonát megölték és sokat megsebesítettek. Az ügyet szóba fogják hozni a parlament ülésén is.

Epekő-, vesekő- és hólyagkőbeteg-ek, valamint azok, akik hűgysavas sók tulzapo-rodásában és köszvényben szenvednek, a ter-mészetes „Ferenc József” keserűviz haszná-lata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekin-télye hosszú megfigyelés alapján megállapi-totta, hogy a Ferenc József víz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vak-bélműtétek után is ajánlják.

Két nagyjelentőségű találmány. Berlin-ből jelentik: A mesterséges gumi előállítá-sára irányuló németországi erőfeszítések mi-nőség szempontjából is a legfejlettebb siker-rel jártak. Az I. G. Farben állami hozzájár-ulással legközelebb gyárat alapít mestersé-ges gumi előállítására. Az ár 60-80 száza-lékkal magasabb lesz a természetes gumié-nál. Prágában Pyropax elnevezéssel a fát tűzmentessé impregnáló anyagot szabadal-maztattak. Ha ezzel az anyaggal a fát be-vonják, tűz esetén legfeljebb a felületén szen-esedik el, míg a belseje teljes épségben ma-rad. A találmánynak fából való építkezések-nél nagy jelentősége van.

Tüntettek Párisban a hadirokkantak. Párisból jelentik: A hadirokkantak az Opera-téren tüntetést rendeztek. Vezetőik kijelentették, hogy akciójukat mindaddig folytatni fogják, amíg a kormány nem tel-jesíti velük szemben vállalt kötelezettségét.

HOLNAP!

ELVIRA LOEBE

hangversenyez az OPERÁBAN

Jegyek: Romania Artistica főtéri kioszk és Opera!

Dr E. Olsvanger előadása a cionista if-júság számára. Szerdán este, a kongresszusi hitközség óvodájának termében E. Olsvanger dr a cionista ifjúsági szervezetek számára tart előadást. A nagyszűrű szónok előadá-sán testületileg fognak megjelenni az összes ifjúsági szervezetek.

Három fiatalember öngyilkossága egy varsói szállóban. Varsóból jelentik: A Polonia Palace szállóban tegnap három fiatalember holttestére találtak egy szoba-ban. Közülük kettőnek: Patserneky és Jagodának nem volt elegendő bátorságuk öngyilkosságot elkövetni, mire társuk Bro-zinsky lölette barátját, majd ő is öngyilkos lett. A tragédia okait nem lehet tudni.

Hathavi fogház — magzatelhajtásért. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: 1932-ben történt, hogy Gábor Irén 32 éves szentlőszói (marosmegyei) leányon magzatelhajtást haj-tottak végre. A „műtét”-et Kacsó Anna köz-ségi szülész nővére és a szerencsétlen leány néhány nap mulva borzalmas fájdal-mak között meghalt. A csendőrség letartó-ztatta a szülész nőt, akit a csikszeredai ör-vényszék elsőfokon 6 havi fogházra ítél-t. Felelősségét folytán került az ügy a Tábla elé, amely az ítéletet helybenhagyta. Az íté-let nem jogerős.

Eljegyzés. Steinberger Gizella Halmau és Liebermann Sándor Oradea jegyesek. — (Mindenkülön értesítés helyett.)

A zsidó iparosok aggraznáza javára a Palace-kávéház tulajdonosa a kávéház helyi-ségében (Str. Iuliu Maniu) december hó 4-én, kedd este 9 órai kezdettel nagy mű-sorral egybekötött chanuka teaestélyt ren-dez. A jótékony célú estély iránt nagy ér-deklődés nyilvánul meg.

Doktorrá avatás. Kalmár Jánost, a Zsi-dó Nemzeti Szövetség aradi helyicsoportja elnökének fiát, a külggyetemen a jog és államtudományok doktorává avatták.

A december elsején utjonnan kontingen-tált áruk és felemelt kontingentálási illeté-kek hivatalos listája teljes magyar fordítás-ban kapható dr Mandel Fordító irodában Cluj, Memorendului 24. Ara 50, vidékre 60 lej.

Rövid hírek mindenünnen. Bécsben a Favoriten-Strasseban egy sportrepülőgépf-leszállásra kényszerült. A gép magasfe-szültségű drótvezetékbe akadt bele, motor-ja felrobbant és égve zuhant le. Két utasa kiugrott a gépből s így sebesülésekkel meg menekült a biztos tűzhaláltól. — Solletea mellett négy fiu szánkázott az alighogy befagyott tón, amely beszakadt alattuk. Mind a négyen vízbefulltak. Stockholm mellett egy jéghekk melcs folyamán sza-kadt be a jég. Több játékos esett a vízbe és közülük egy megfulladt. — Athénban Tezeus temploma előtt tegnap ünnepelték 100 éves évfordulóját annak, hogy Athén a modern Görögország fővárosa lett. Az ünnepségen jelen volt a köztársasági elnök és a kormány tagjai.

...ény, hogy
...ségben
...vásárol butort,
...meg, hol szerzi
...Sokezer vevőnk
...nkbe nem csa-
...ely
...éti
...ár Rt.
...g.-Mures
...esti
...ERETLEN LÁNY
...színműve 3-adszor.)
...S. (Az utóbbi évek
...s sikere. Sidney
...s, 9 képből álló drá-
...Vigszínházhoz ha-
...tan és briliáns sze-
...rberlet 13. szám.)
...OS. (2-odszor.)
...RVOS. (3-adszor.)
...OS. (4-edszer.)
...A MŰSORA:
...zímfonikus hangver-
...ra zongoraművesznő
...zanne titka; Elet és
...e; Peer Gynt.
... (Matiné): Suzanne
...ál; Cassa Noisette;
...MŰSORA:
...er: Heidelbergi szí-
...Liane Haid, Kalp
...R. Operett világlá-
...ccal, fiatalisággal és
...lemmel.
...RÓ
...ÉSEK
...szó 2 lej, vastagob-
...apróhirdetés 20 lej
...zálak kedvezmény.
...e fizetendő. Jelleg-
...nk, ha portóbélyeg
...van.
...an eladó (egyik ol-
...óban.
...25 200-250 vagón
...ettől elköltözés mi-
...klődéseker a kiadó-
...komoly, csendes,
...elligens, kereskedel-
...árva zsidóleány va-
...l, románul és né-
...vagyok a házveze-
...gondozást, tanítást,
...való segédkezést.
...s, ha otthon talá-
...és akarok” jellegre
...kereteket most ren-
...állított árak: Pax,
...ארטה, כשר גוט
...גוט
...ועדת צו פרויקטציע
...דינס בלאטעס.
...olcsón vállal hege-
...im a kiadóban.

UJ KELET Legújabb hírek

A belgrádi Vreme újabb példátlan támadása Magyarországra ellen

Eredményre vezettek a Saar-vidék ügyében kiküldött hármass bizottság munkálatai. A magyar-jugoszláv konfliktus a Saar-kérdés megvitatása után kerül a népszövetségi tanács napirendjére

Ribbentrop Párizsban maradt és tárgyalta Laval külügyminiszterrel

Párizs, december 3. Szombaton Párizsból érkezett jelentések szerint, az egész világsajtóban az a hír terjedt el, hogy Ribbentrop ezredes, Hitler ügynöke, egy napi párizsi tartózkodás után, váratlanul elutazott a francia fővárosból. Ez a hír nem bizonyult valószínűnek. Ribbentrop tegnap megjelent Laval külügyminiszternél s vele tanácskozást folytatott. A kihallgatás a párizsi német nagykövét közvetítésével jött létre. A francia lapok jelentése szerint Laval kijelentette Ribbentrop előtt, hogy Németországnak tetteivel kell dokumentálnia békés szándékait azáltal, hogy hajlandóságát fejezi ki a keleti egyezményhez való csatlakozás kérdésében, még mielőtt a Saar-népszavazást megtartották volna.

A francia sató és Ribbentrop

A Petit Parisien szerint, Laval és Ribbentrop tanácskozásain általános kérdésekről esett szó. Ezekre vonatkozólag Laval nem mondhatott mást, mint parlamenti beszédében.

Az Oeuvre annak a nézetének ad kifejezést, hogy Laval meggyőződése szerint, Németországot rá lehet bérni arra, hogy csatlakozzék a kölcsönös paktumhoz.

Az Excelsior viszont úgy tudja, hogy Laval ugyanazt az álláspontot foglalja el Ribbentropmal szemben mint néhány nappal ezelőtt Baldwin. A lap hangsúlyozza, hogy Franciaországnak és Angliának egyetemesnek kell lenniök Németországgal szemben.

A Le Journal azt is tudni véli, hogy Laval felszólította Ribbentropot keresztül Németországot, hogy térjen vissza Genfbe.

Laval optimizmusával szemben, mely szerint Németországot rá lehet bérni arra, hogy csatlakozzék a keleti egyezményhez, a Daily Telegraph berlini jelentése szerint, német hivatalos körök változatlanul fenntartják azt az álláspontjukat, hogy a keleti egyezmény megkötése Németország számára szűkségtelen.

A saarvidéki népszavazás ügyében kiküldött bizottság munkája

A saarvidéki népszavazással kapcsolatban kiküldött hármass-bizottság munkálatai, mint azt Rómából jelentik, az elmúlt éjszaka folyamán végre eredményre vezettek. Éjfél után sikerült parafálni az első egyezményt, amely megállapítja a francia követelések teljes összegét és azt is, mennyit kell Németországnak fizetnie a saarvidéki bányákért, ha ezt a területet visszacsatolnák a német birodalomhoz. Hétfő reggel került sor a további egyezmények aláírására majd rövidesen elkészítik azt a jelentést, amelyet a népszövetségi tanács holnap kezdődő rendkívüli ülésén fogadják meg.

Az egyezmény létrehozatala egyébként csak rendkívüli nehézségek árán sikerült. A német és francia delegátusok a szombatról vasárnapra virradó egész éjjelen át dolgoztak és egész éjjelen át összekötésben állottak Berlinnel, illetőleg Párizssal. Vasárnap délelőtt a bizottság újra összeült. A tárgyalások utolsó fázisa rendkívül nehéznek mutatkozott.

A német sajtó kommentárjai Laval beszédéről

A Rador berlini jelentése szerint, a német sajtó hosszasan kommentálja La-

val szombati beszédét. A Kreuzzeitung szerint a francia külügyminiszter mérsékelt hangon beszélt, de a konkrét dolgokban a francia politika régi jelszavait hangsúlyozta. A Germania ama nézetének ad kifejezést, hogy ha Franciaország az egyenlőség alapján kívánja az egyensúlyt, úgy ne akarja bebizonyítani a megegyezés béke lehetetlenségét.

A Deutsche Allgemeine Zeitung Laval beszédét haladásnak tekinti, amelytől azonban nem lehet gyakorlati eredményeket várni.

A Börsenzeitung szerint, Németországot udvariassal szavakkal hívták meg az együttműködésre, de a gyakorlatban megtagad-

ják tőle az egyenlőség jogok elismerését. Franciaország továbbra is rendőrnek képzelet magát minden Németországra vonatkozó ügyben. Laval hangja különbözők ugyan a Barthauétól, de lényegében nem változott a francia külpolitika.

Az osztrák lapok közül a Reichspost annak a véleményének ad hangot, hogy Lavalnak a francia kamarában tartott beszéde nagy megkönnyebbülést okozott. A lap kifejezi ama reményét, hogy Németország vezetői meg fogják érteni a francia külügyminiszter békéltető gesztusát.

Egyébként a Reichpost mai száma azt a szenzációsan érdekes híradást közli, hogy németországi nemzeti szocialista megbizot-

Jón: ADELE KERN Bécs leghíresebb énekesnője operettszlágerben

A TAVASZ SZIMFÓNIAJA

Osztróvszki szovjetkötet hétfőn délelőtt átadta megbízó levelét Károly királynak

Már Oroszországba is lehet érvényes utlevelet kérni. Az Oroszországban rekedt romániai hadifoglyok ügye rövidesen rendeződik

Bucuresti-Bukarest, december 3. Ma délelőtt háromnegyed 11 órakor a királyi udvar három kocsija az Athéné Palace szálló elé hajtott, mialatt a testőrség díszszázada és a zenekara a palota előtt helyezkedett el. A Calea Victorián kordonok mögé szorítva hatalmas tömeg várta a szovjetkötet érkezését. 12 órakor visszavert a három kocsi a királyi adjutánosokkal. A királyi kocsijában Osztróvszki foglalt helyet, frakkban és cilinderrel, kezében a megbízólevelét tartalmazó pergamenttel. A királyi testőrség vigyázta bement az Osztróvszki ellépett előttük és bement a palotába, ahol Titulescu jelenlétében történt meg az ünnepélyes átadási aktus. A gárda zenekara nem intonált nemzeti himnuszokat, mint ilyen alkalmakkor szokás, a Sándor király halálával kapcsolatos udvari gyász miatt.

Előzetesen Osztróvszki követ Glickmann főtanácsos kíséretében a külügyminisztériumban tett udvariassági látogatást Savel Radulescu külügyi alminiszternél és Arion államtitkárnál.

Udvariassági látogatások

Osztróvszki megbízólevelének bemutatása után udvariassági látogatást tesz Tarescu miniszterelnöknel, a kormány többi tagjainál, majd felkeresi a törvényhozó testületek elnökeit, a semmitőszék elnökét, a főváros primárját és a pártelnököket. A szovjetkötetség egyelőre az Athéné Palace szállóban fog működni, míg a Calea Victorián levő épületet restaurálják, ami március előtt nem lesz kész.

Edmond Ciuntu Románia moszkvai követe szerdán utazik állomáshelyére a követség személyzetével együtt.

Közös ideálokért...

A Dimineata hosszú és érdekes interviút közöl Osztróvszki szovjetkövettel. Oroszország és Románia közös ideálokért küzdenek, a béke és a haladás érdekében —

mondotta Osztróvszki, aki biztosra veszi, hogy küldetése könnyű lesz és hasznos támogatást fog kapni a román kormánytól és közvéleménytől. A két ország gazdasági kapcsolatairól csak annyit mondhat, hogy dolgozni fog azok érdekében, reméli, sikerrel, bővebbet azonban Titulescuvval, kitűnő külügyminiszterünkkel folytatott tanácskozása után fog mondani. Rámutatott arra, hogy a szövet szervei készen állanak a vasúti közlekedés felvételére, ami meg is fog történni, mielőtt döntést hoznak ebben az ügyben. A modern diplomáciáról beszélve, kijelentette, hogy a legjobb politikának az őszinteséget tartja. A szovjetek politikája a békét és a népek közti közlekedést követi már hosszú évek óta. Végül ismételtén kijelentette, hogy a béke érdekében hazája 165 milliónyi lakosságának támogatását bírja és így nem lesz nehézköztelességét teljesíteni.

Haza hozzák az oroszországi hadifoglyokat

Bucuresti-Bukarest, december 3. Miután ma Románia hivatalosan felvette a kapcsolatokat Oroszországgal, holnapról kezdve az utlevélkiállító hatóságok nem fogják bejegyezni, hogy érvényes Európára Oroszországot kivéve, hanem egyszerűen, hogy Európára érvényes. Ezzel szemben az utlevelet kérvényező meg kell, hogy jelöljék az országot, ahova menni akarnak.

Osztróvszki követ visszaérkezése után az Athéné Palace szállóban megjelent nála egy orosz nő gyermekével és kérte annak lehetővételét, hogy visszatérjen Oroszországba, ahonnan a háború után menekült el.

Az Oroszországgal elintézendő problémák között szerepel a Szibériában selymődő román hadifoglyok ügye. A román hatóságok táblázatokat állítottak össze a foglyokról, akik közül igen sok az erdélyi. Ővükben a külügy- és hadügyminisztériumok fognak tárgyalni a szovjetkövettel.

tak érkeztek Bécsbe, hogy tárgyalásokat folytassanak az osztrák kormányférfiakkal.

A magyar-jugoszláv konfliktus a Saar-kérdés megvitatása után kerül a népszövetségi tanács napirendjére

Népszövetségi körökben az a vélemény alakult ki, hogy a tanács ülészakából és igénybe venni a tanács ülészakából és csak ezután fog sor kerülni a jugoszláv-magyar konfliktusra, amelynek haladéktalanul letárgyalja és hogy Jugoszlávia a vita folyamán mérsékelt magatartást fog tanusítani.

A jugoszláv panaszal kapcsolatban a Reuter távirati iroda értesülése szerint Pál Jugoszláv régens-herceg és Laval francia külügyminiszter megállapodtak abban, hogy Jugoszlávia hozzájárulását adja ahhoz, hogy panaszát a tanács haladéktalanul letárgyalja és hogy Jugoszlávia a vita folyamán mérsékelt magatartást fog tanusítani.

A jugoszláv sajtó válasza a magyar lap támadásaira

A belgrádi Vreme tegnapi számában válaszol a magyar sajtó Jugoszlávia ellen felrakoztatott támadásaira, elsősorban a Magyarság című lap kérdéseire. A Vreme történelmi emlékekkel kezdi és azt írja, hogy szemben azzal a magyar állítással, hogy a magyarok között nem akad királygyilkos: Bánk bán megölte Gertrud királynét, akinek védelmét maga Endre király bízta rá. Azután egy szerb uralkodó elleni merényletről beszél, aki Magyarországon keresett menedéket s akit alvás közben egy Szilágyi nevű mágnás meg akart ölni. A magyar mágnások Ulrich gróftól, annak ellenére, hogy becsületsevukat adták ahhoz, hogy nem bántják, szintén meggyilkolták.

A lap ezután Róza Sándorról emlékezik meg, aki igen sok szerb asszonyt és gyermeket ölt meg, majd azt állítja, hogy a magyar katonák levágták a szerb asszonyok kebleit és nőket és gyermekeket égettek el a világháborúban.

A lap fényképeket közöl jelenetekről, amelyek azt bizonyítják, hogy a magyar katonák szerb sebesülteket mérszároltak le. Erzberger gyilkosai is Magyarországon tüntek el.

A fehér terror idején — hangoztatja a Vreme — a hadikaszárnyákba sokezer olyan ember lépett be, akiknek holttestét a Duna vizé dobta partra. Ez volt a sorsa Gömbös politikai ellenfeleinek: Somogyinak és Hubernek is.

A Vreme emlékeztet Habsburg Károly király esetére is, akit Gömbös hívott be az országba, azután rálövetett arra a vonatra, amelyen Zita királynéval együtt tartózkodott. A magyar lapok tehát — mondja a Vreme — jobb, ha hallgatnak a szelid magyar természetéről és lovagiaságról. Ami pedig a jugoszláv lovagiasságot illeti, a Vreme megjegyzi, hogy azok, akik jelenleg a Jugoszlávia elleni összeesküvés élén állnak: Sarkotics tábornok és Gömbös, 1918-ban könyörögve kérték a zágrábi és szerajevói tanácsokat, kimélik meg életüket. Gömbös annak idején a szerb fegyverek oltalma alatt menekülhetett csak el.

Párizs, december 3. Flandin miniszterelnök és Laval külügyminiszter tegnap beható tárgyalásokat folytattak Benessel. Egyidejű párizsi jelentés szerint a francia kamara elfogadta a kormány költségvetési tervezetét.

Kiöntötték a világ legnagyobb teleszkópikus lenséjét. Newyorkból jelentik: Corninagan tegnap öntötték ki a világ legnagyobb teleszkópikus lenséjét, amelynek 5.08 méter és 900 millió fényévnek megfelelő hatótávolsága van.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în nu. No. 224713/97

10. Telefon: 110, avre 600, egre földre: Havon (lévőre 12, egre étezők díjss KELET" az a dóság egytel Cikkeink után rás megjelöl

A visszah

Ehes sertés metország jel visszaadásáról Hitler, ugy azzal, hogy s rabzoltságab az „alacsony fel nem érő ságát.

A német k vilázcióba" k vagyis Afrila meg-akasztás kat és a Haz csomi eszköz

Ez a követ német kampó fog akadni e német imper az afrikai gy a mai Néme kölesi és pol más népeket a kultura je

Az afrikai tük is ismer tanulhatnán Sokkal ink dik Birodalor daktól" tanul

Ehhez azor visszakövetel volt gyarmat

Elég volna egy expedició afrikai népel jának tanul

Ez az expe rájönne arra nak sokkal t rektól, mint a töl.

A négerel a mérges gá borok és a h a német hód nak a néger ne tanulnok rendiségükre

A kétféle

Falhoz álli váron egyné és cinikus ig

Kijelentése lottak: Mondott é gokat.

Az mond nem nevétsé kezű kormán

Ez a meg Artalmassá e unak alkalt még hozzá ő azt Temesvá dofkodó ebbe emelkedni ol már díztin erőskéz kor

Az is me ismeri el az után megsz S mielőtt k verzióval fo ságát.

Egy ilyen demagógia érdekes.

Es különö területekre

A hitelt e meg megma egymás fej vények tere rális konve "De azz nem adott lépés a no felé.

Ujabb igé lehetnek. Es ezt ig